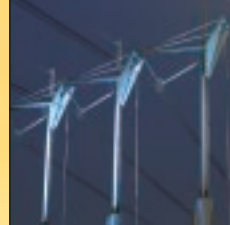
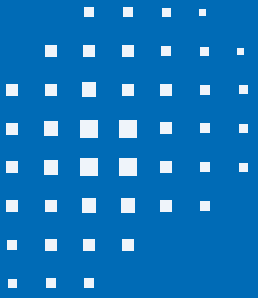

ENSTO

Vuosikertomus **1998**

Varsinainen yhtiökokous

Ensto Oy:n varsinainen yhtiökokous on maanantaina 12.4.1999 Porvoossa.

Taloudellinen informaatio

Ensto julkaisee tilikaudelta 1999 kaksi osavuositilintä suomeksi ja englanniksi.

Osavuositilintä neljältä ensimmäiseltä kuukaudelta julkaistaan 14.6.1999.

Osavuositilintä kahdeksalta ensimmäiseltä kuukaudelta julkaistaan 11.10.1999.

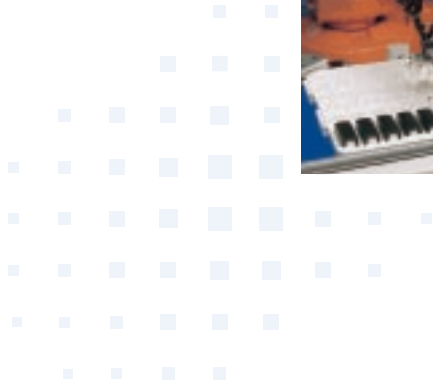
Enston vuosikertomusta ja osavuositilintä voi tilata osoitteella:

Ensto Oy, PL 77, 06101 Porvoo,
puh. 0204 76 21, telefax 0204 76 2750,
ensto@ensto.com

Ensto on sähkötarvikkeiden valmistukseen ja sähkö- ja elektroniikkateollisuuden sopimusvalmistukseen erikoistunut konserni. Enstolla on toimintaa kahdessatoista maassa ja yli miljardin markan (noin 200 miljoonan euron) liikevaihto.

Ensto Vuosikertomus 1998

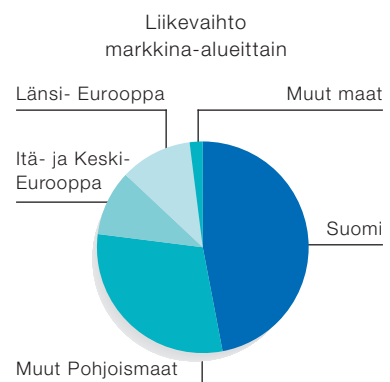
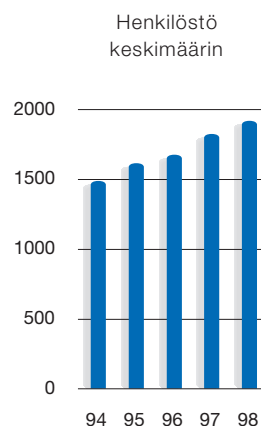
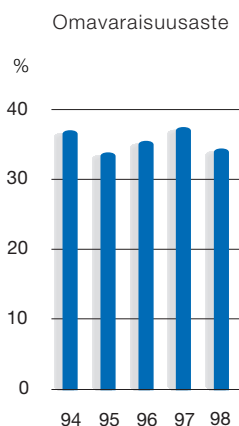
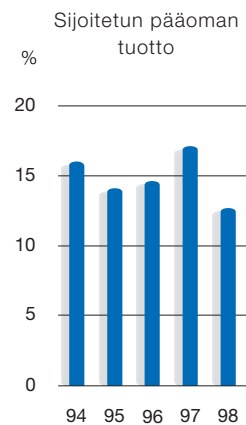
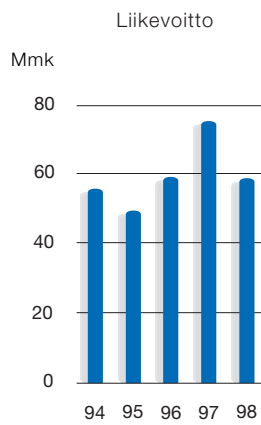
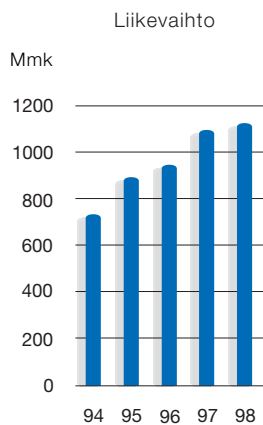
Sisältö

- 2** Avaintiedot
- 3** Konsernirakenne
- 4** Toimitusjohtajan katsaus
- 6** Ensto Asennustuotteet
- 10** Ensto Sähkönjakelu
- 14** Ensto Teollisuus
- 18** Hallituksen toimintakatsaus 1.1.-31.12.1998
- 21** Konsernin tuloslaskelma, proforma
- 22** Konsernitase, proforma
- 24** Rahoituslaskelma, proforma
- 25** Tilinpäätöksen liitetiedot, proforma
- 26** Hallituksen toimintakertomus 1.9.-31.12.1998
- 28** Konsernin tuloslaskelma
- 29** Konsernitase
- 30** Rahoituslaskelmat
- 31** Emoyhtiön tuloslaskelma
- 32** Emoyhtiön tase
- 33** Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet
- 35** Tilinpäätöksen liitetiedot
- 42** Osakkeet
- 44** Konserniyhtiöt
- 46** Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä
- 46** Tilintarkastuskertomus
- 47** Hallitus ja johtoryhmä
- 48** Vuoden 1998 päätapahtumat
- 49** Rahoitusriskien hallinta
- 50** Yhteystiedot

Avaintiedot

Proforma 12 kk		1998	1998	1997	1996	1995	1994
		MEUR	MFIM	MFIM	MFIM	MFIM	MFIM
Liikevaihto		189,5	1126,7	1094,4	950,5	894,5	731,8
Muutos edelliseen tilikauteen	%	3,0	3,0	15,1	6,3	22,2	9,1
Ulkomaan toiminta		100,9	600,1	562,3	514,6	459,3	433,8
Osuus liikevaihdosta	%	53,3	53,3	51,4	54,1	51,3	59,3
Muutos edelliseen vuoteen	%	6,7	6,7	9,3	12,0	5,9	1,0
Toiminta Suomessa		88,6	526,6	532,1	435,9	435,2	298,0
Muutos edelliseen vuoteen	%	-1,0	-1,0	22,1	0,1	46,1	21,7
Vienti Suomesta		40,0	238,0	188,4	158,2	121,6	118,2
Muutos edelliseen vuoteen	%	26,3	26,3	19,1	30,1	2,9	19,1
Käyttökate		19,9	118,0	133,5	114,5	105,3	99,7
Osuus liikevaihdosta	%	10,5	10,5	12,2	12,0	11,8	13,6
Poistot suunnitelman mukaan		10,2	60,9	59,4	55,9	56,9	44,7
Osuus liikevaihdosta	%	5,4	5,4	5,4	5,9	6,4	6,1
Liikevoitto		9,8	58,5	74,7	59,1	49,0	55,4
Osuus liikevaihdosta	%	5,2	5,2	6,8	6,2	5,5	7,6
Rahoitusnetto		-2,3	-13,7	-9,3	-9,0	-9,0	-7,6
Osuus liikevaihdosta	%	-1,2	-1,2	-0,9	-0,9	-1,0	-1,0
Voitto ennen satunnaiseriä		7,5	44,8	65,3	50,1	40,0	47,8
Osuus liikevaihdosta	%	4,0	4,0	6,0	5,3	4,5	6,5
Tulos ennen varauksia		6,8	40,3	51,5	50,1	34,4	46,4
Osuus liikevaihdosta	%	3,6	3,6	4,7	5,3	3,8	4,1
Tilikauden voitto		3,5	21,0	35,2	29,8	11,2	30,1
Osuus liikevaihdosta	%	1,9	1,9	3,2	3,1	1,3	4,1
Investoinnit		20,7	123,0	115,0	53,9	151,1	53,0
Osuus liikevaihdosta	%	10,9	10,9	10,5	5,7	16,9	7,2
Sijoitetun pääoman tuotto	%	12,7	12,7	17,1	14,6	14,1	16,0
Oman pääoman tuotto	%	12,6	12,6	21,2	15,7	13,0	16,3
Omavaraisuusaste	%	34,1	34,1	37,4	35,5	34,0	37,1
Velkaantuneisuusaste (gearing)	%	99,9	99,9	63,9	53,5	78,9	41,7
Maksuvalmius (current ratio)		1,4	1,4	1,4	1,5	1,4	1,6
Korollinen nettovelka		42,9	254,9	162,9	131,5	170,4	88,0
Osuus liikevaihdosta	%	22,6	22,6	14,9	13,8	19,0	12,0
Taseen loppusumma		126,6	753,0	685,2	594,0	638,6	570,7
Tutkimus ja kehitykseen		4,9	29,3	32,9	32,0	29,2	23,3
Osuus liikevaihdosta	%	2,6	2,6	3,0	3,4	3,3	3,2
Tilauskanta		16,7	99,0	163,6	177,8	158,6	133,3
Tulos/osake (EPS)	EUR/FIM	0,30	1,76	3,38	2,06	1,16	2,17
Oma pääoma/osake	EUR/FIM	2,66	15,84	16,42	14,14	12,36	13,43
Osinko/osake	EUR/FIM	0,08	0,50	1,33	0,63	0,40	0,60
Osinko/tulos	%	28,4	28,4	39,4	30,8	34,6	27,7
Liikevaihto/henkilö	TEUR/TFIM	98,5	585,9	601,3	566,8	553,2	489,8
Henkilöstö keskimäärin		1923	1923	1820	1 677	1 617	1 494
Henkilöstö tilikauden lopussa		1942	1942	1838	1 761	1 653	1 501

Konsernirakenne

ENSTON 40. TOIMINTAVUOSI oli määrätietoisten muutosten vuosi. Teollinen toiminta eriytettiin omaisuuden hoidosta ja puhdas teollisuusorganisaatio - Ensto Oy - aloitti uusimuotoisena toimintansa 1.9.1998. Kolmella toimialalla ja kahdeksalla strategisella liiketoiminta-alueella sähkötarviketeollisuuteen keskittyvän Ensto Oy:n rakenne vastaa keskeisillä asiakaslohkoilla tapahtuneita toiminnallisia ja rakenteellisia muutoksia. Vaikka uuden Ensto Oy:n virallinen tilikausi 1998 oli vain neljän kuukauden mittainen, tarkastellaan Enstokonsernia tässä vuosikertomuksessa vuositason vertailukelpoisin proformaluvuin.

Markkinat taantuivat loppuvuonna

Markkinatilanne Enston tärkeimmillä asiakaslohkoilla oli alkuvuonna hyvä. Toisella vuosipuoliskolla kysyntä vaimeni ja loppuvuodesta markkinatilanne kääntyi heikoksi. Tilanne jatkui samanlaisena myös yli vuodenvaihteen. Liikevaihto kasvoi 1126,7 Mmk:aan (1997: 1094,4 mmk) ja liikevoitto laski 58,5 Mmk:aan (74,8 Mmk:aan). Sijoitetun pääoman tuotto oli 12,7 % (17,1 %) ja oman pääoman tuotto 12,6 % (21,2 %). Markkinakehityksen ohella tunnuslukuja heikensivät myös eräät kertaluontoiset erät, joista merkittävimmät olivat norjalaisen keramiikkatehtaan tuotannolliset ongelmat, tuotannon siirron vaikutukset Suomesta Unkariin ja Venäjän kaupassa koetut kurssitappiot. Yleisesti ottaen Enston liiketoiminta-alueet säilyttivät kuitenkin vahvat asemansa päämarkkinoillaan. Organisaatiossa suoritettavat sisäiset kehittämistoimenpiteet luovat hyvän pohjan tulokselliselle toiminnalle tulevaisuudessa.

Kohentunut suorituskyky

Enston rakenteelliset muutokset, toiminnan hiominen entistäkin asiakaslähtöisemmäksi ja organisoiminen markkinoilla tapahtuneiden rakennemuutosten mukaisesti, vaikuttavat kohentavasti liiketoiminta-alueiden suorituskykyyn. Uudelleenryhmitäytksen keskeisenä tavoitteena on ollut sisäisen yhteistyön tehostaminen ja koko organisaation valjastaminen toimimaan yhtenä

kokonaisuutena kotimaisessa ja kansainvälisessä kilpailukentässä. Tässä työssä on edistytty hyvin.

Panostukset prosessi- ja tietojärjestelmiin olivat vuoden aikana huomattavat ja niillä etsittiin ennen kaikkea merkittävää kohennusta toimitusvarmuuteen ja materiaalihallinnon joustavuuteen. Toimitusvarmuusmittarit osoittavatkin selvää parannusta ja vaikutus näkyi kilpailukyvyyn ja kustannusrakenteen kohenemisena. Etsimällä uusia tekniikoita, kanavia, kumppanuuksia ja mahdollisimman suoraviivaisia toimintatapoja valmistauduttiin asiakastoimialojen jatkuvasti voimistuvaan suuntautumiseen sähköiseen kaupankäyntiin.

Kansainvälisesti toimivassa konsernissa laadukkaan Ensto-merkin vahvistamista on pidetty merkittävänä kilpailuedun lähteenä. Johtavaa pohjoismaista ja vahvaa eurooppalaista tekijää kohtaava kansainvälinen kilpailu edellyttää organisaation voimavarojen kokoamista yhteisen tunnuksen alle. Tässäkin työssä Enstossa edistyttiin vuoden 1998 aikana paljon.

Panostusta henkilöstöön

Uudet ohjausjärjestelmät ja asiakaslähtöiset strategiset liiketoiminta-alueet tarvitsevat osaavia tekijöitä toimiakseen parhaalla mahdollisella tavalla. Henkilöstön kehittämisen voimavaroja lisättiin ja koulutuksen painopiste oli uusien tekniikoiden ja menettelytapojen soveltamisessa aikamme kilpailuympäristöön. Johdolle ja esimiehille suunnattu koulutus ja erilaiset työkykyä kohentavat menetelmät ovat valmiuksien rakentamisen keskeisiä osa-alueita. Tulevaisuudessa henkilöstön moniosaamista vahvistetaan lisäämällä työnkiertoa.

Asiakkaat muutosten keskellä

Enston rakenteen kehittämisessä on saavutettu hyviä tuloksia. Tuloksetekokyvyn säilyttäminen ja parantaminen vaativassa toimintaympäristössä on ollut Enstolle tunnusomaista koko yhtiön historian ajan. Sama suuntaus jatkuu kilpailun kiristyessä ja asiakkaiden toimintatapojen muuttuessa. Kehityksen suunnan määräävät viime kädessä keskeisten asiakastoimialojen

omat trendit ja näkymät. Konsernilla on vahva asema pohjoismaisena sähkötukkukaupan toimittajana ja se sopeutuu joustavasti Euroopassa meneillään olevaan sähkötarvikkeiden jakeluverkon keskittymiskehitykseen.

Joustavuudesta kilpailuetu

Enston liiketoiminta-alueet toimivat varsin erilaisissa kilpailuympäristöissä. Kasvunäkymät, pääoman sitoutumisvaatimukset sekä loppuasiakasryhmät poikkeavat toisistaan, mikä toisaalta parantaa konsernin mahdollisuuksia kasvattaa tasaisesti tulostaan ja kassavirtaansa. Talotekniikka-alaa palvelevat yksiköt ovat luonteeltaan alueellisia ja pyrkivät kattavalla läsnäololla vahvistamaan asemaansa paikallisilla markkinoilla ja erityisesti EU:n kehittyvillä yhteismarkkinoilla. Pienosatoimituksiin erikoistuneilta sopimusvalmistusyksiköiltä vaaditaan huomattavaa toiminnan joustavuutta ja läheistä materiaalihallinnollista ja maantieteellistä yhteistoimintaa asiakasteollisuuden kanssa. Osa Enston liiketoiminta-alueista toimii maailmanlaajuisista potentiaalia omaavilla aloilla, joilla teknologia ja sovellusosaaminen ovat yhteneväiset kaikilla markkinoilla. Viimemainitusta ovat esimerkkinä erityisesti verkonrakennusta palvelevat toiminnot.

Enston organisaatio suoriutui hyvin muutostensa vuodesta. Tästä haluan kiittää kaikkia toimintaamme osallistuneita ja siihen vaikuttaneita sidosryhmiämme ja erityisesti omaa henkilökuntaamme. Vaikka markkinaolosuhteet eivät kaikkein suotuisimpia olleetkaan, saatiin konsernin perusrakenteita vahvistettua niin, että Ensto pystyy tulevaisuudessa vastaamaan uusiin haasteisiin.

Porvoossa maaliskuussa 1999

Petteri Walldén
toimitusjohtaja

EIB-väylätekniikalla on toteutettu Ruotsissa Malmössa IMP, Bra Böcker -rakennuksen lämmityksen ja kaihtimien ohjaus sekä valaistuksen ohjaus ja säätö.

Ensto Asennustuotteet

Ensto Asennustuotteet kehittää, valmistaa ja markkinoi kiinteistöjen

ja asuinrakennusten uudis- ja korjausrakentamiseen tarkoitettuja
asennustarvikkeita ja -kalusteita, valaisimia, keskuksia

ja lämmittimiä sekä kiinnitystarvikkeita.

Seppo Martikainen

Toiminta ja markkinat

Ensto Asennustuotteet kehittää, valmistaa ja markkinoi kiinteistöjen ja asuinrakennusten uudis- ja korjausrakentamiseen tarkoitettuja asennustarvikkeita ja -kalusteita, valaisimia, keskuksia ja lämmittimiä sekä kiinnitystarvikkeita. Toimialan kolmen liiketoiminta-alueen tuotteet esitellään tarkemmin sivuilla 8-9. Tärkeimpiä jake-lutiasiakkaita ovat pohjoismaiset sähkötarvikkeiden ja kiinnitystarvikkeiden tukkuliikkeet. Loppuasiakkaista tärkeimpiä ovat sähköurakoitsijat, sähkötekniinen teollisuus sekä kiinnitystarvikkeiden loppukäyttäjät.

Kysyntä taantui loppuvuonna

Alkuvuodesta hyvinkin lupaavalla näyttäneen sähköasennustarvikkeiden kysynnän kasvu Suomessa laantui vuoden loppua kohti. Merkittävimpien tuoteryhmien markkinakasvut vaihtelivat vuositasolla kymmenen prosentin molemmin puolin verrattuna edelliseen vuoteen. Vuoden viimeisellä neljänneksellä kasvu taantui. Ruotsin ja Norjan markkinat eivät kasvaneet lainkaan ja Venäjällä tapahtui syyskaudella talouskriisin aiheuttama selvä kysynnän romahtaminen. Baltiassa markkinakehitys oli varsin vaatimaton verrattuna useaan aikaisempaan vuoteen.

Selkeä tulosparannus

Ensto Asennustuotteet -toimialan kilpailuasetelmat eivät vuoden aikana muuttuneet ja toimiala säilytti vahvan markkina-asemansa. Liikevaihto oli 472 Mmk (443 Mmk) ja kasvu 7 %

edellisvuoteen verrattuna. Toimialalla tehdyt rakenteelliset muutokset vauhdittivat tuloskehitystä ja liikevoitto oli 49 Mmk (38 Mmk) eli 10 % liikevaihdosta kun se edellisvuonna oli 9 %. Ensto Asennustuotteet -toimialan osuus Ensto-konsernin liikevaihdosta on 39 % ja liikevoitosta 64 %.

Voimakkaita kehitystoimenpiteitä

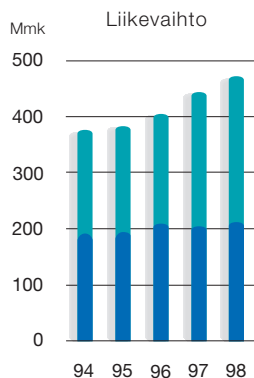
Toimialarakennetta vahvistettiin monin toimenpitein. Marraskuussa 1997 konserniin hankittu kiinnitys- ja sähkötarvikkevalmistaja Sormat Oy sisältyi nyt toimialan lukuihin koko vuoden osalta. Irlannissa toimivan valaisinyhtiön Ensto Teorannan enemmistöosuus myytiin joulukuussa konsernin ulkopuolelle. Ostaja oli irlantilainen Electrofast Ltd.

Koko Enstossa liiketoiminnan ohjauksessa siirryttiin strategisiin liiketoiminta-alueisiin, joita Ensto Asennustuotteet -toimialalla on kolme.

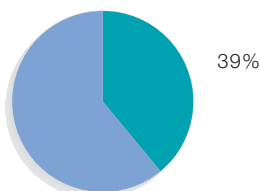
Asennustarvikkeet ja -kalusteet -liiketoiminta-alueella Ensto Busch-Jaeger AB Ruotsissa aloitti toimintansa toukokuun alussa kyseisten tuotteiden markkinointiin keskittyen. Aiemmin markkinointi hoidettiin osana Ensto Idealplast AB:n toimintaa.

Valaisimet, keskuksat ja lämmittimet -liiketoiminta-alueessa luovuttiin loppuvuodesta rakentamisen tilaustyökeskusten valmistamisesta ja keskitettiin voimavarat vakiokeskusten ja teollisuuden automaatiokeskusten valmistukseen.

Kiinnitystarvikkeet -liiketoiminta-alueessa ei vuoden aikana tehty rakenteellisia muutoksia.

Toimialan osuus konsernin liikevaihdosta

Elektroniikkatuotteiden valmistusta Virossa lisättiin merkittävästi.

Vuoden 1999 alusta päätettiin konsernin sisällä siirtää metallisten laitekoteloiden, automaatiokeskusten ja putkistoelementtien valmistus sekä peltiosien sopimusvalmistus Ensto Teollisuus -toimialaan. Myös Ensto Idealplast AB liiketoimintoinen siirtyi Ensto Teollisuuteen.

Venäjälle, Ukrainaan ja muihin CIS-maihin sekä Latviaan ja Liettuaan suuntautuvan viennin kehittämiseksi perustettiin Ensto Trade Ltd niminen yhtiö, johon keskitetään Enston tuotteiden markkinoinnin ja myynnin ohjaus kyseisellä markkina-alueella. Yhtiön toiminta käynnistyy keväällä 1999. Helmikuussa 1999 Ensto ELBe Ab:n posliinivalaisimien valmistus ja markkinointi siirrettiin Ensto Ifö Ab:lle.

Asiakslähtöistä tuotekehitystä

Panostamista toiminnanohjaukseen ja logistiikan kehittämiseen jatkettiin kaikissa yhtiöissä. Asiakkailta saatu palaute on ollut myönteistä ja toiminta yhteistyöhakuista. Uusista tuotteista PIR-valaisimien uusi sukupolvi, uusi JONO Plus -valaisinsarja sekä uudistetut Walteri-keskukset saivat hyvän

vastaanoton markkinoilla. Väylätekniikka- ja heikkovirtatuotteistoja kehitettiin edelleen markkinoilta saadun palautteen pohjalta. Myös uusi kiilaankkurituotteisto saatiin loppusuoralle, ja sen valmistamisessa käytettävä uuden teknologian tuotantolaitteisto otettiin käyttöön vuoden 1998 lopulla.

Hyvät lähtökohdat

Vuoden 1999 asennustuotemarkkinoiden odotetaan kehittyvän myönteisesti Ruotsissa. Suomessa, Norjassa ja Baltiasa markkinatilanteen odotetaan jatkuvan samankaltaisena kuin kuluneena vuonna. Venäjän markkinakehitykseen liittyy edelleen huomattavaa epävarmuutta. Joillakin tuotealueilla näkyy kuitenkin merkkejä keskimääräisesti vahvemmasta markkinoiden kehityksestä sekä Suomen lähialueilla että Keski-Euroopassa. Ensto Asennustuotteet -toimialan näkymät ovat suotuisat yritysostojen ja virtaviivaistetun rakenteen vahvistaessa toimialan kilpailukykyä.

Ensto Asennustuotteet - toimialan liiketoiminta-alueiden keskeiset tuotteet

Asennustarvikkeet ja -kalusteet:

- Uputettavat ja pinta-asennettavat

sähköasiat tarvikkeineen, sähkörsioiden kannet ja maadoitustarvikkeet rakennusten sähköistykseen.

- Kytkimet, pistorasiat, himmentimet, liiketunnistimet sekä erilaiset hälytys- ja merkinantolaitteet rakennusten sähköistykseen.
- Väylätekniikat kiinteistöjen teknisten toimilaitteiden ja -järjestelmien (muunmuassa valaistus, ilmastointi, lämmitys, ovien lukitukset) ohjaukseen ja valvontaan.

Valaisimet, keskukset ja lämmittimet:

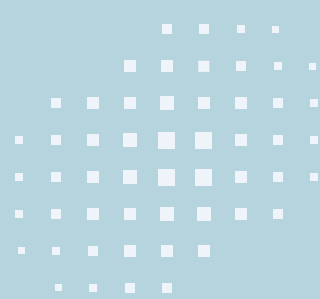
- Rakennusten asennusvalaisimet, kuten eteisaulojen valaisimet, työpisteiden valaisimet sekä käytävien ja ulkoseinien valaisimet.
- Rakennusten sähköistyksessä käytettävät vakiokeskukset, kuten mittauskeskukset sekä pää- ja ryhmäkeskukset.
- Rakennusten lämmitysjärjestelmiin kuuluvat sähköelementit, katto- ja lattialämmitysjärjestelmät sekä niiden ohjausjärjestelmät.

Kiinnitystarvikkeet:

- Rakentamisessa käytettävät kiinnitystarvikkeet, kuten metalliset ja kemialliset ankkurit ja nailonkiinnikkeet ja kaapelointiin liittyvät asennustarvikkeet, kuten tiivistetarvikkeet, johdinsiteet ja naulakiinnikkeet sekä kovametalliset poranterät.

Toimialayhteenveto

	1998	1997	1996	1995	1994
	12kk	12kk	12kk	12kk	12kk
Liikevaihto	472 136	442 885	403 478	382 783	376 014
josta Suomen ulkopuolella	209 213	202 796	207 643	188 437	183 252
Investoinnit	38 052	37 818	16 895	16 058	20 462
Henkilöstö keskimäärin	686	657	607	655	685

**Ympäristö ja voimansiirto - Enston voimajohtotarvikkeet
Suomen Kantaverkko Oyj:n maisemapylväissä.**

Ensto Sähkönjakelu kehittää, valmistaa ja markkinoi

sähkön siirtoon ja jakeluun liittyviä verkonrakennustarvikkeita sekä keramiikkatuotteita myös teollisuuden tarpeisiin.

Seppo Martikainen

Toiminta ja markkinat

Ensto Sähkönjakelu kehittää, valmistaa ja markkinoi sähkön siirtoon ja jakeluun liittyviä verkonrakennustarvikkeita sekä keramiikkatuotteita myös teollisuuden tarpeisiin. Ensto Sähkönjakelun kahden liiketoiminta-alueen tuotteet esitellään tarkemmin sivuilla 12-13. Ilmajohto- ja maakaapeliverkon sekä voimansiirtojohtojen tarvikkeet markkinoidaan pääasiassa sähkönjakelu- ja voimayhtiöille, mutta myös tietoliikenne- ja rautatieyhtiöille. Teollisuuden keraamiset tuotteet markkinoidaan suoraan loppukäyttäjille.

Vahvat markkina-asetat

Pohjoismaisten sähkönsiirtoyhtiöiden verkonrakennusinvestoinnit olivat vuoden 1998 aikana edelleen melko pidättyväisiä. Uusien ilmajohtojen rakentaminen jännitealueelle 0,4-24 kV säilyi edellisen vuoden tasolla. Uusien 66-420 kV siirtoyhteyksien rakentamista suunnitellaan eri puolille Pohjoismaita ja Ensto Sähkönjakelun markkina-asema näissä hankkeissa on hyvä. Toimialan markkinaosuus Pohjoismaissa on merkittävä ja tulevaisuudessa kasvu tulee läheisesti noudattelemaan kokonaiskysynnän kasvua. Ensto Sähkönjakelulla on erittäin hyvät valmiudet ottaa osansa Keski- ja Itä-Euroopan kasvavasta kysynnästä vakio- tuotteillaan. Eräillä tuotteilla, kuten eristimillä ja verkonrakennustarvikkeilla, on hyvät markkinanäkymät myös Euroopan ulkopuolella.

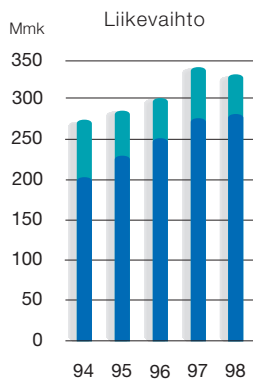
seen vuoteen verrattuna (343 Mmk). Kilpailu pohjoismaisilla sähkönjakelutarvikemarkkinoilla oli kova ja siitä kärsivät erityisesti toimialan teknistä keraamikkaa valmistavat yhtiöt. Vienti Pohjoismaiden ulkopuolelle, erityisesti Keski- ja Itä-Eurooppaan, kasvoi edelleen lupaavasti. Toimialan liikevoitto heikkeni 9 Mmk:aan (19,2 Mmk).

Toimialan kannattavuuteen on vaikuttanut keraamisten tehtaiden oleellisesti heikentynyt tulos kaikissa Pohjoismaissa ja erityisesti norjalaisen keramiikkatehtaan tuotantotekniset ongelmat. Ensto Sähkönjakelun osuus Ensto-konsernin liikevaihdosta oli 28 % ja liikevoitosta 12%.

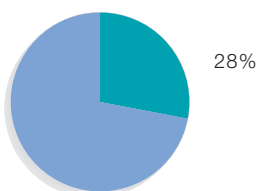
Organisaatiota

virtaviivaistettiin

Ensto Sähkönjakelussa tehtiin useita toimintaorganisaation muutoksia vuoden 1998 aikana. Konsernin strategisten linjausten mukaisesti toimialan sisällä muodostettiin liiketoiminta-alueita, joita Ensto Sähkönjakelulla on kaksi: Verkonrakennustarvikkeet ja Tekninen keramiikka. Kaikki sähköverkkoasiakkaisiin liittyvät toiminnot kuuluvat Verkonrakennustarvikkeisiin ja pitkälle erikoistuneet ja monipuoliset keramiikkatuotteet Tekniseen keramiikkaan. Komposiittieristimien tuotanto siirrettiin Norjassa Ensto Ego-Tech AS:stä Ensto NTP AS:ään vahvistamaan sikäläistä eristinosaa. Ensto Sekko Oy:n tuotteiden markkinointi siirrettiin Ensto NTP AS:ltä Ensto Höiness AS:ään, josta tulee Enston näiden tuotteiden pääasiallinen myyntiyksikkö Norjan sähkölaitoskesk托ille. Verkonrakennusliiketoiminta-

Toimialan osuus konsernin liikevaihdosta

Tulos heikkeni

Ensto Sähkönjakelu -toimialan liikevaihto 334 Mmk lasi hieman edelli-

alueen markkinointia vahvistettiin Keski- ja Itä-Euroopan maissa. Enston vahva läsnäolo näillä markkinoilla auttaa Pohjoismaihin kehitettyjen ratkaisujen teknisessä hyväksyttämisessä.

Panostusta logistiikkaan

Pohjoismaiden markkinatilanne edellyttää erittäin edistynyttä logistiikkaa ja toimitusvalmiutta. Pääasiakaskunnan - sähkötuokkuliikkeiden - kanssa on muodostettu toiminnallisia kumppanuuksia, joilla pyritään materiaalihallinnon tehostamiseen ja mahdollisimman suoriin toimituksiin valmistusyksiköistä. Tehtaiden toimitusvalmiudelta edellytetään suurta täsmällisyyttä ja Ensto Sähkönjakelussa on panostettu voimakkaasti toiminnan ohjauksen kehittämiseen.

Vireää tuotekehitystä

Ensto Sähkönjakelun Suomen Laitilan ja Viron Keilan tehtaat ovat hioneet toimitusvalmiuksiaan ja nousseet vahvoiksi sinkittyjen teräsosien toimittajiksi verkonrakennussektorille. Teknisiä keramiikkaa valmistavat tehtaat Norjassa, Ruotsissa ja Suomessa kehittävät ja sopeuttavat tuotteitaan teollisuuden erittäin tiukkoihin hinta- ja laatuvaatimuksiin. Toimialalla on panostettu erityisesti paperi- ja selluloosa- sekä kaivosteollisuuden keramiikkatuotteiden kehittämiseen. Asia-

kaslähtöisen kehitystyön tavoitteena on mahdollisimman korkean jalostusasteen aikaansaaminen kilpailukyvyyn ja marginaalien vahvistamiseksi.

Kasvua näköpiirissä

Ensto Sähkönjakelu -toimialan kysynnän odotetaan Pohjoismaissa säilyvän edellisvuoden tasolla eikä markkinatilanteen odoteta oleellisesti kohentuvan toimialan päämarkkina-alueilla. Sen sijaan Keski- ja Itä-Euroopassa kysynnän arvioidaan edelleen kasvavan. Toimialan kannattavuuteen vuonna 1998 oleellisesti vaikuttaneet teknistä keramiikkaa valmistavien tehtaiden ongelmat olivat kertaluontoisia eikä niiden enää odoteta toistuvan. Vahva markkina-asema verkonrakennustarvikkeissa ja teknisten keramiikkatuotteiden hyvät näkymät uusilla markkinoilla luovat edellytyksiä toimialan liikevaihdon kasvulle ja kannattavuuden paranemiselle kuluvana vuonna.

Ensto Sähkönjakelu -toimialan liiketoiminta-alueiden keskeiset tuotteet

Verkonrakennustarvikkeet:

- Ilmajohdotarvikkeet: Pien- ja keskijännitealueiden (0,4-45 kV) ilmassa tapahtuvaan sähkönjakeluun kehitetyt tuotteet ja tuotepaketit. Tuotteita ovat muun muassa orret, eristimet, kannattimet ja päätepit-

met sekä liittimet, työkalut ja mittalaitteet.

- Maakaapeliverkon tarvikkeet: Pien- ja keskijännitealueiden (0,4-45 kV) maan alla tapahtuvaan sähkönjakeluun tarkoitettut tuotteet, kuten kaapelijakokaapit, kiskostot, kaapelijatkat ja -päätteet sekä valaisinpylväskalusteet.

- Voimajohtotarvikkeet: Suurjännitealueelle (66-420 kV) sähkön siirtoverkkoon kehitetyt tuotteet, kuten eristimet, eristinvarusteet, harus- ja perustustarvikkeet sekä vahvavirtaliittimet.

- Muut verkonrakennustarvikkeet: Rautatiesähköistykseen kehitetyt tuotteet, kuten kääntöorret, eristimet, ajojohdon ohjaimet, konsolit pylvääseen, erilaiset liittimet ja perustustarvikkeet sekä voimaja televiestintäteollisuudessa käytettävien valokuitukaapeleiden asennustarvikkeet, kuten päätteet ja kannattimet.

Tekninen keramiikka:

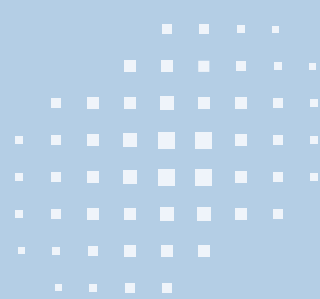
- Teollisuuden käyttöön valmistetut keramiikkatuotteet, kuten suuret DC-eristimet, hitsauskeramiikka, sulakeputket ja tukieristimet.

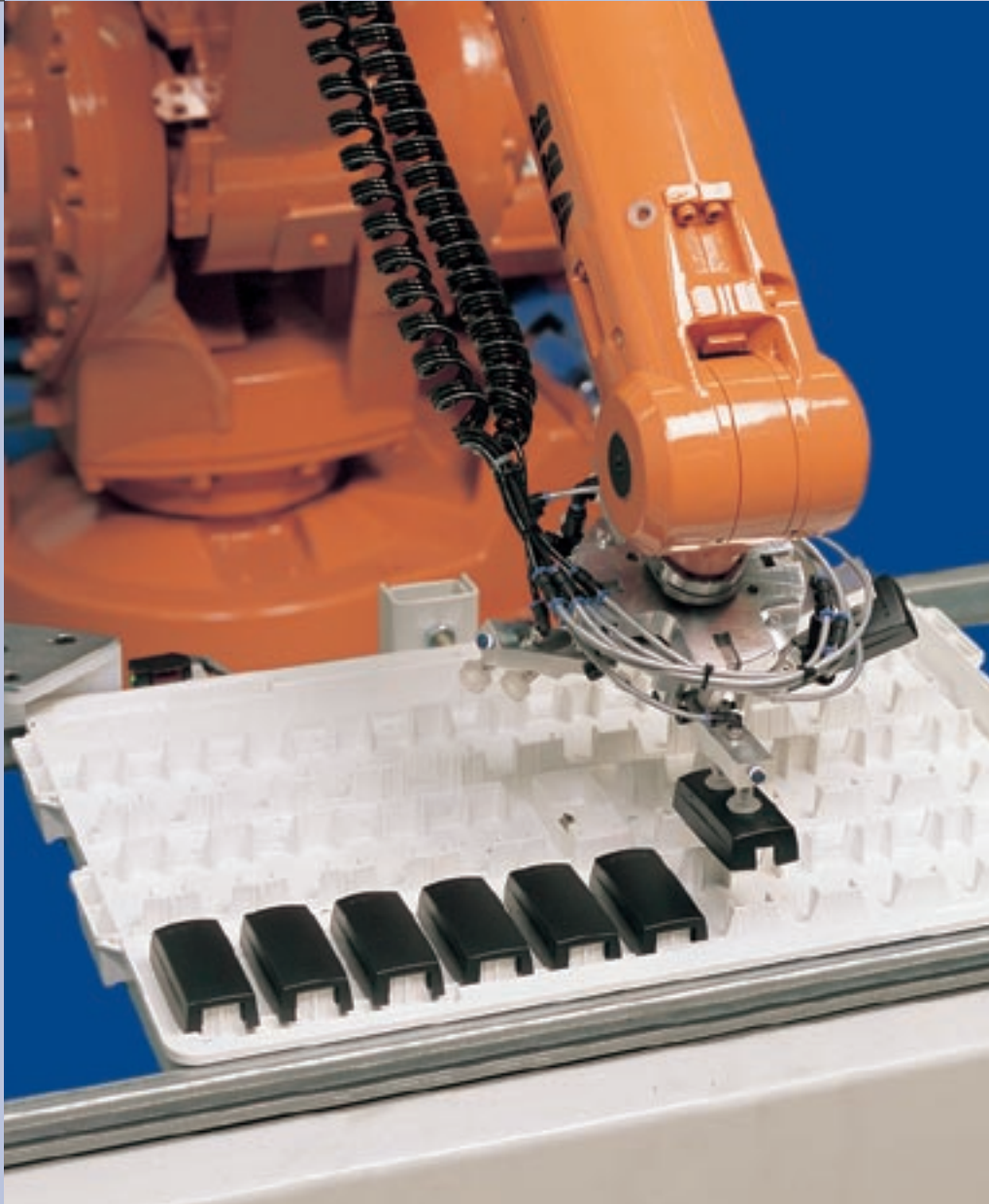
- Komposiittimateriaaleista valmistetut tuotteet prosessiteollisuudelle, kuten erilaisten lietteiden puhdistamiseen ja partikkeleiden erottamiseen tarkoitettut suodattimet.

- Sähkönsiirto- ja sähkötarvikekeramiikka: kaikille jännitealueille sähkön siirtoon ja jakeluun tarkoitettut lasi- ja posliinieristimet sekä sulakkeet.

Toimialayhteenvedo

	1998	1997	1996	1995	1994
	12kk	12kk	12kk	12kk	12kk
Liikevaihto	334 312	342 991	303 207	288 745	276 603
josta Suomen ulkopuolella	284 057	279 482	255 128	232 382	204 257
Investoinnit	17 586	19 714	17 816	18 107	21 422
Henkilöstö keskimäärin	527	534	515	486	509

Vuoden 1998 aikana käynnistettiin Ensto Saloplastissa pienosien muovipuristus. Tehokkaan ja laadukkaan tuotannon mahdollistavat Ensto Toolsin valmistamat muoviosan muotit ja Ensto Automationin valmistamat täysautomaattiset paletointisolut.

Ensto Teollisuus toimii asiakastuotteiden sopimusvalmistajana

ja kehittää, valmistaa ja markkinoi laitekoteloita ja komponentteja sekä liitännätarvikkeita valmistavan teollisuuden tarpeisiin

Jussi Viitala

Toiminta ja markkinat

Ensto Teollisuus toimii asiakastuotteiden sopimusvalmistajana ja kehittää, valmistaa ja markkinoi laitekoteloita ja komponentteja sekä liitännätarvikkeita valmistavan teollisuuden tarpeisiin. Toimialan kolmen liiketoiminta-alueen tuotteet esitellään tarkemmin sivuilla 14-15. Sopimusvalmistuksen painopiste on sähkö- ja elektroniikkateollisuudessa, mutta muovituotteita tehdään myös televiestinnän ja kulutuselektronikan tarpeisiin. Ensto Teollisuus toimittaa tuotteensa suoraan niitä käyttävälle teollisuudelle. Koteloita ja niihin asennettavia liittimiä, kytkimiä ja varokpesiä valmistetaan pääasiassa koneenrakennus-, ilmastointi- ja prosessiteollisuudelle.

Loppuvuosi oli vaisu

Ensto Teollisuuden tuotteiden kysyntä oli alkuvuonna 1998 hyvä. Elokuussa alkanut kysynnän heikkeneminen jatkui syksyn aikana ja paheni loppuvuonna. Tilanne jatkui heikkona vielä yli vuodenvaihteen. Sopimusvalmistuksessa toimitukset ovat perinteisesti painottuneet vuoden viimeisille kuukausille, mutta vuonna 1998 loppuvuodeksi odotettu nousu ei toteutunut. Kotelo- ja komponenttiliiketoiminnassa kasvu oli tasaisempaa. Kilpailutilanne edellytti voimakkaita markkinointiponnistuksia tuotteiden sijoittamiseksi kylläisille markkinoille. Toimialan asiakkaista valtaosa toimii Suomessa, mutta välillisesti jopa 80% toimialan tuotannosta suuntautuu vientimarkkinoille suurten kansainvälisten asiakkaiden ja suomalaisten vientiyriytysten lopputuotetoimituksi-

na. Kansainväliset suhdanteet vaikuttavat näin ollen suoraan myös Ensto Teollisuuden toimitusvolyymeihin.

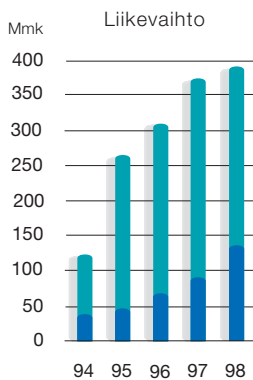
Liikevaihto kasvoi

Ensto Teollisuus -toimialan liikevaihto kasvoi 391 Mmk:aan (375 Mmk). Liikevaihtoa vähensi eräiden Sopimusvalmistusliiketoiminta-alueen kansainvälisten asiakkaiden toimialajärjestelyt, joiden paikallinen vaikutus oli merkittävää. Osa Ensto Saloplastin toiminoista siirrettiin Unkariin Pécsin tehtaalte ja Salossa käynnistetään korvaavaa tuotantoa. Liikevaihtoa lisäsivät yritysostot, erityisesti Audel ja TL-Coating -yhtiöt. Ensto Teollisuuden liikevoitto heikkeni vuonna 1998 ja oli 19 Mmk (28 Mmk). Toimialan osuus Ensto-konsernin liikevaihdosta oli 33 % ja liikevoitosta 24 %.

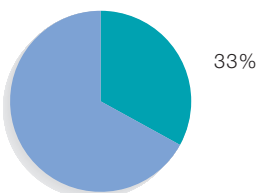
Kasvun pohja vahvistui

Ensto Teollisuuden rakenteessa tapahtui useita muutoksia vuoden aikana. Strategioiden määrittelyn yhteydessä keväällä 1998 toimiala jaettiin kolmeen liiketoiminta-alueeseen.

Toimialan uudet yhtiöt, kalvonäp-päinliittymiä ja elektroniikan erikoissovelluksia Oulunsalossa ja Puolangalla valmistava Ensto Audel ja Salossa sijaitseva, korkealaatuisten muoviosien maalaamiseen ja pinnoittamiseen erikoistunut TL-Coating vaikuttivat liikevaihtoon vain osan vuotta 1998. Ensto Asennustuotteista Ensto Teollisuuteen siirretty, pääosin sopimusvalmistusta harjoittava Ensto Idealplast Ruotsissa, tuo toimialalle kasvua. Näiden uusien yhtiöiden yhteisvaikutuksena liikevaihto kasvaa yli 100 Mmk:lla.

Toimialan osuus konsernin liikevaihdosta

Rakennetoimenpiteisiin kuuluvat myös sopimusvalmistuksen työkalutuotannon keskittäminen Askolaan, jossa yhteistyössä kunnan kanssa rakennettuihin tuotantotiloihin muutettiin maaliskuussa 1999. Pääosa koteloita ja komponentteja valmistavasta Mikkelin tuotantoyksiköstä liitettiin Ensto Teollisuus -toimialaan. Muutosten peruste on Enston teolliseen osavalmistukseen liittyvien toimintojen keskittäminen vaatimaan asiakaspalveluun erikoistuneeseen Ensto Teollisuuteen.

Hyvä käyntiinlähtö Pécsissä
Toiminta Unkarin Pécsiin rakennettussa sopimusvalmistusyksikössä käynnistyi suunnitelmien mukaisesti muovisten monitorikoteloiden tuotannolla marraskuussa 1998. Tehdas on kokonaan uusi ja siihen liittyvän investoinnin kokonaismeno on noin 42 Mmk. Osa tehtaan tuotantokoneista siirrettiin Unkariin Ensto Saloplastilta Salosta, jonne konekannan vaihdon yhteydessä perustetaan korvaavaa uutta tuotantoa. Pécsin tehtaan työvoimavahvuus on alkuvaiheessa noin 60 henkilöä ja se tulee nopeasti saavuttamaan tuotantonsa tavoitevolyymin vuodeksi 1999. Työvoiman saannissa ei ole esiintynyt ongelmia ja suomalaisen tietotaidon siirtäminen tehtaalle on sujunut hyvin.

Panostusta tuotteisiin ja markkinointiin

Sopimusvalmistuksessa tuotteet valmistetaan asiakkaiden spesifikaatioiden

mukaan. Ensto Teollisuuden omat tuotteet, kuten komponentit, liittimet ja kotelot, perustuvat omakohtaiseen pitkäaikaiseen tuotekehitykseen. Tarvittaessa tuotteille tehdään asiakaskohdaisia modifiointeja. Liittimissä Ensto on panostanut uuden irroitettavan asennusliittimen kehittämiseen ja uusi tuote lanseerataan markkinoille vuonna 1999. Kotelosarjoja on jatkuvasti täydennetty ja niiden markkinointiin on määrätietoisesti panostettu. Nopeisiin asiakaskohtaisiin soveluksiin erikoistunut Ensto Audel jatkoi joustavien teknologiasovellustensa tarjoamista asiakaskunnalleen. Hyvin verkottuneena yksikkönä Ensto Audel toimii joustavasti pien- ja suursarjavalmistuksen välimaastossa.

Kasvua näköpiirissä

Vuosi 1999 tulee olemaan Ensto Teollisuudelle kasvun vuosi. Kasvua vauhdittavat toimialaan liitetyt uudet yhtiöt, uusien tuotantoyksikköjen käynnistyminen ja liiketoiminta-alueiden sisäinen kasvu. Liitäntätarvikkeet - liiketoiminta-alueessa kasvunäkymät ovat hyvät uusien tuotteiden markkinamenestysten seurauksena. Koteloliiketoiminnassa tunkeudutaan uusille markkinoille ja kovasta kilpailutilanteesta huolimatta myös tämän toiminnan kasvun odotetaan jatkuvan täydentyneen tuotevalikoiman turvin. Sopimusvalmistuksessa markkinoilla vallitsee turbulenti tilanne. Kasvua tukee mm. uusi Pécsissä käynnistynyt tuotanto ja Ensto Idealplastin liittäminen osaksi Teollisuus-toimialaa.

Toisaalta suurimmassa liiketoiminta-alueessa, Sopimusvalmistuksessa, ollaan riippuvaisia merkittävien yhteistyökumppanien tulevaisuuden järjestelyistä, joita on vaikea ennakoida. Valtaosa Sopimusvalmistuksen asiakaskunnasta toimii kuitenkin nopeasti kasvavalla sähkö- ja elektroniikka-alalla, joten kokonaisuutena Ensto Teollisuus -toimialalle odotetaan kasvua vuonna 1999.

Ensto Teollisuus -toimialan liiketoiminta-alueiden keskeiset tuotteet

Sopimusvalmistus:

- Monitorien, mikrotietokoneiden ja televisioiden koteloiden
- Kulutuselektronikan muoviosia, komponentteja ja pinnoituksia
- Huonekalujen muoviosia sekä muovisia autosuosia

Kotelot ja komponentit:

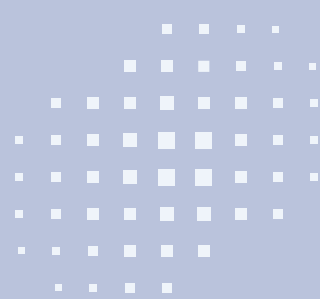
- Suojakoteloiden koneenrakennus-, ilmastointi- ja prosessiteollisuuden kojeiden ja laitteiden automatiikan suojaukseen ja asennukseen
- Komponentteina koteloiden sisään asennettavat liittimet, kytkimet sekä varokepesät

Liitäntätarvikkeet:

- Liittimet asennuksiin, joissa muunneltavuus on tärkeää, esimerkiksi messu- ja näyttelytilat, kauppa- ja konttorit
- Jousi- ja ruuviliittimet valaisiin- ja lämpökojeiteollisuudelle

Toimialayhteenveto

	1998	1997	1996	1995	1994
	12kk	12kk	12kk	12kk	12kk
Liikevaihto	391 394	374 880	309 894	265 513	123 444
josta Suomen ulkopuolella	135 273	91 561	66 935	45 167	36 491
Investoinnit	64 047	17 185	16 203	21 733	2 347
Henkilöstö keskimäärin	636	565	499	396	174

Hallituksen proforma toimintakatsaus

1.1. – 31.12.1998

Yleistä

Uusi Ensto-konserni syntyi 31.8.1998, kun emoyhtiön jakautumisella muodostettiin kaksi uutta yhtiötä: Ensto Oy, jolle siirtyi sähkötarviketeollisuuteen liittyvä liiketoiminta ja Mattio Oy, jolle siirtyi kiinteistö- ja sijoitustoiminta. Ensto-konsernin virallinen tilikausi käsittää siten jakson 1.9.-31.12.1998. Virallisen tilinpäätöksen lisäksi on laadittu uuden konsernirakenteen mukainen kahdentoista kuukauden proforma-tuloslaskelma vertailulukuineen. Virallisessa tilinpäätöksessä proforma-osuus esitetään tilinpäätöksen liitetietona.

Konsernin sähkötarviketeollisuudelle laadittu kahdentoista kuukauden hallituksen proforma-toimintakatsaus kuvaa liiketoiminnan kehittymistä ja teollisen toiminnan jatkuvuutta vuositason vertailukelpoisin tiedoin. Vanhan Ensto Oy:n lopputilitys vahvistettiin osakkeenomistajien kokouksessa 12.10.1998.

Rakenne

Konsernin selkiyttämistä silmälläpitäen toteutettiin useita muutoksia konsernirakenteessa. Sormeta Oy sulautui 31.7.1998 Ensto Oy:hyn ja Porvoon Teollisuustalo Oy Ensto Kiinteistöt Oy:hyn 30.6.1998.

31.8.1998 toteutetun jakautumisen seurauksena poistuivat seuraavat tytäryhtiöt Ensto-konsernista: Asunto Oy Aunelanmutka, Aparto Oy, Oy Ensva Ab, Kiinteistö Oy Ens-Asunto, Kiinteistö Oy Porvoon Linnankoskenkatu 8, Kiinteistö Oy Ruukinkatu 2-4, Asunto Oy Metsäkukka, Oy Beldem Ab sekä osakkuusyrietykset Oy Lundinkatu 12 Ab ja Tikkurilan Tornio Oy. Edellä mainittuja yhtiöitä ei näinollen ole sisällytetty proforma tilinpäätökseen tai sen vertailulukuihin.

Uuden Ensto-konsernin emoyhtiö on Ensio Miettisen omistama Pajatorppa Oy. Konsernisuhde syntyi kun Ensto Oy:n osakkeiden omistamiseen keskittynyt Pajatorppa Oy ja Ensio Miettisen perillisten omistama Opa Oy allekirjoittivat äänivallan käyttöä koskevan sopimuksen.

Ensto osti 14.5.1998 enemmistöosuuksensa (52 %) korkean teknologian yrityksen Audel Oy:n osakekannasta. Audel valmis-

taa pääasiassa sähkö- ja elektroniikkateollisuuteen soveltuvia käyttöliittymiä ja se liitettiin Ensto-konserniin 1.5.1998. Lisäksi Enstolla on oikeus hankkia loput Audel Oy:n (nyk. Ensto Audel Oy) osakkeista ennen 31.5.2002. Ensto Audel Oy:n vuotuinen liikevaihto on noin 30 Mmk.

Ensto osti 52% salolaisen TL-Coating Oy:n osakekannasta 14.8.1998 ja sitoutui samalla yhtiön loppuosakekannan ostamiseen kolmen vuoden kuluessa. TL-Coating on erikoistunut elektroniikkateollisuuden muoviosien pintakäsittelyyn. TL-Coating Oy:n vuosiliikevaihto on noin 30 Mmk.

Ensto Oy nosti 29.12.1998 tapahtuneella osakekaupalla omistusosuutensa virolaisessa sähkölaitostarvikkeita valmistavassa Ensto Ensek AS:ssä 55 %:stä 80 %:iin. Ensto Ensekin liikevaihto on noin 7 Mmk.

Joulukuussa 1998 Ensto myi Irlannissa sijaitsevan turvalaisimia valmistavan tytäryhtiönsä Ensto Teorannan. Sopimusosapuolena on irlantilainen sähkötarvikkeiden maahantuonti- ja tukkuliike Electrofast Group Ltd. Ensto jäi entisen tytäryhtiönsä vähemmistö-osakkaaksi 15 %:in osuudella. Ensto Teon vuosiliikevaihto on noin 8,5 Mmk.

Markkinat

Vuosi 1998 oli Enston 40:s toimintavuosi. Markkinatilanne oli vielä vuoden alkupuolella hyvä, mutta vuoden loppua kohti kysyntä heikkeni. Markkinatilanne oli samankaltainen kaikilla konsernin toimialoilla, eikä kysyntä kasvanut myöskään vuoden viimeisellä kolman-

neksella edellisten vuosien tapaan.

Enston toimialat säilyttivät kuitenkin vahvat asemansa päämarkkinoillaan.

Liikevaihto

Ensto-konsernin liikevaihto 1 126,7 Mmk kasvoi 3 % edellisestä vuodesta (1997: 1 094,4 Mmk). Liikevaihdosta 46,7 % syntyi Suomessa. Suoran viennin osuus oli 232,9 Mmk, mikä vastasi 20,7 % liikevaihdosta. Muiden Pohjoismaiden yhteenlaskettu osuus konserniliikevaihdosta oli 29,8 %.

Ensto Asennustuotteiden kilpailuasetelmat eivät vuoden aikana muuttuneet ja toimiala säilytti vahvan markkina-asemansa. Toimialan liikevaihto oli 472,1 Mmk, kasvua edelliseen vuoteen oli 6,6 %. Alkuvuodesta hyvinkin lupaavalla näyttäneen sähköasennustarvikkeiden kysynnän kasvu Suomessa laantui vuoden loppua kohti. Ruotsin ja Norjan markkinat eivät kasvaneet lainkaan ja Venäjällä kysyntä romahti talouskriisin myötä.

Ensto Sähkönjakelun liikevaihto oli 334,3 Mmk, vähennystä edelliseen vuoteen oli -2,5 %. Pohjoismaisten sähkönsiirtoyhtiöiden investointikäyttäytyminen oli vuoden aikana edelleen melko pidättyväistä. Kilpailu pohjoismaisilla sähkönjakelutarvikemarkkinoilla oli erittäin kovaa ja siitä kärsivät erityisesti teknistä keramiikkaa valmistavat yksiköt. Vienti Pohjoismaiden ulkopuolelle, erityisesti Itä- ja Keski-Eurooppaan, kasvoi edelleen lupaavasti.

Ensto Teollisuuden tuotteiden kysyntä oli alkuvuonna 1998 hyvä. Elokuussa alkanut kysynnän heikkeneminen jatkui

Liikevaihto ja liikevoitto toimialoittain:

Mmk	Liikevaihto			Liikevoitto		
	1998	1997	Muutos %	1998	1997	Muutos %
Asennustuotteet	472,1	442,9	6,6	49,2	38,5	27,8
Sähkönjakelu	334,3	343,0	-2,5	9,0	19,2	-53,1
Teollisuus	391,4	374,9	4,4	18,5	27,7	-33,2
	1 197,8	1 160,8	3,2	76,7	85,4	-10,2
./. eliminoinnit	71,1	67,4	18,2	10,6		
Yhteensä	1 126,7	1 094,4	3,0	58,5	74,8	-21,8

syksyllä ja putosi loppuvuonna merkittävästi. Sopimusvalmistuksessa toimitukset ovat perinteisesti painottuneet loppuvuodelle, mutta vuonna 1998 odotettu nousu ei toteutunut. Ensto Teollisuuden liikevaihto oli 391,4 Mmk, kasvua edelliseen vuoteen oli 4,4 %. Liikevaihtoa vähensi tuotannon siirto Salosta Pécsin tehtaalle Unkariin ja sitä lisäsivät yritysostot, erityisesti Audelin ja TL-Coatingin hankinta.

Kannattavuus

Konsernin liikevoitto, 58,5 Mmk, oli selvästi edellisvuotista heikompi (1997: 74,7 Mmk). Konsernin tulosta rasittivat sopimusvalmistuksen tuotannon siirrosta aiheutuneet kustannukset, kertaluonteiset kurssitappiot sekä norjalaisen keramiikkatehtaan tuotannolliset ongelmat. Asennustuotteet-toimialan huomattava tulosparannus johtui kiinnitystarvikeliiketoiminnan hankkimisesta sekä vertailuvuonna heikosti kannattaneen Høvik Lys AS -yhtiön myynnistä. Sähkönjakelu-toimialan kannattavuutta heikensi keraamisten yhtiöiden heikentynyt kysyntä ja edellä mainitut tuotannolliset ongelmat. Teollisuus-toimialan heikentynyt tulos johtui pääosin Saloplastin sopimusvalmistuksen kysynnän heikkenemisestä sekä tuotannon siirtämisestä Unkarin Pécsiin. Ko. tehtaan käynnistyskulut kirjattiin vuosikuluina. Koteloliiketoiminnassa panostettiin edelleen markkinointikanavien rakentamiseen, joka rasitti tulosta.

Tulos ennen satunnaisia eriä (tulos rahoituserien jälkeen) oli 44,8 Mmk (4,0 % liikevaihdosta), kun se edellisenä vuonna oli 65,3 Mmk (6,0 % liikevaihdosta).

Konsernin sijoitetun pääoman tuotto oli 12,7 %, kun vertailukelpoinen luku edellisellä kahdentoista kuukauden tilikaudella oli 17,1 %. Oman pääoman tuotto oli 12,6 % (1997: 21,2 %).

Rahoitus ja omavaraisuus

Nettorahoituskulut vuonna 1998 olivat yhteensä 13,7 Mmk (1,2 % liikevaihdosta), kun ne edellisellä tilikaudella olivat 9,3 Mmk (0,9% liikevaihdosta). Rahoituskulujen kasvu johtuu tilikauden suurista investoinneista sekä kurssitappiosta. Koko vuoden rahoituskustannuksia on kasvattanut ruflan ulkoisen arvon heikkenemisestä johtuva 1,2 Mmk:n kertaluonteinen tappio.

Konsernin vakavaraisuus vuoden 1998 päättyessä oli 34,1 %, kun vastaava luku vuotta aiemmin oli 37,4 %. Nettovelkaantuneisuusaste (net gearing) oli 99,9 % vuonna 1998 kun edellisen vuoden vastaava luku oli 63,9 %.

Yhtiö on edelleenkin jatkanut alhaisen kassalikviditeetin politiikkaa ja vuoden loppupuolella yhtiö on perustanut Ruotsin ja Norjan kruunumääräiset Cash Pool -yhteydet tehostamaan likviditeettihallintaa. Yhteismäärältään konsernin rahoitusreservit ovat noin 430 miljoonaa markkaa, joista noin 230 miljoonaa markkaa on pankkien vahvistamia luototopimuksia.

Tilikaudella Ensto on allekirjoittanut FIM 150 miljoonan monivaluuttaisen valmiusluoton, jonka kokonaislaina-aika on 5 vuotta. Konsernin korollinen nettovelka oli 255 Mmk.

Tilikaudella Ensto konvertoi suurimman osan Suomen markkapohjaisesta lainakannastaan uusiin pitempiaikaisiin lainoihin. Samalla konserni muutti vakuuspolitiikkaansa aikaisemmasta reaali vakuuskäytännöstä liiketoiminta- ja rahoituskovenantteihin.

Euro Ensto- konserni käyttää eurovaluuttaa kotivaluuttanaan vuoden 1999 alusta alkaen. Tällöin konsernin osakepääomat, kirjanpito, raportointi sekä rahoitustoiminnot muutettiin euromääräisiksi. Tavoitteena on myös etenkin euroalueen kassavirtojen sekä hinnoittelun muuntaminen euromääräisiksi. Euroalueen ulkopuolisia valuuttoja käytetään liiketoiminnan edellyttämässä laajuudessa, kuitenkin painottaen euron merkitystä konsernin kotivaluuttana. Tärkeimmät muut valuutat ovat Ruotsin ja Norjan kruunut sekä enenevässä määrin myös Unkarin forintti ja Puolan zloty. Painetussa vuosikertomuksessa erät keskeiset luvut esitetään

euroina markkamääräisten tilinpäätöslukujen yhteydessä.

Investoinnit

Konsernin kokonaisinvestoinnit olivat 123,0 Mmk. Investoinnit olivat sekä tuotantokapasiteettia kasvattavia että korvausinvestointeja. Toiminnan tehokkuutta ja joustavuutta parantaviin tietojärjestelmiin investoitiin 8,5 Mmk.

Suurimmat investoinnit, edellä kuvattujen yritysostojen ohella, tehtiin Teollisuus-toimialalla. Unkarin Pécsiin valmistui tehdas, joka valmistaa muovituotteita pääosin sähkö- ja elektroniikkateollisuudelle. Tämän hankkeen kokonaisinvestointi oli noin 42 Mmk. Teollisuus-toimialan työkalutuotannon valmistus päätettiin keskittää Askolaan, jossa kunnan kanssa aloitettiin uusien tuotantotilojen rakentaminen.

Merkittäviin investointeihin kuuluivat myös konsernin panostukset prosessi- ja tietojärjestelmiin. Näillä investoinneilla pyrittiin erityisesti toimitusvarmuuden ja materiaalihallinnon joustavuuden lisäämiseen.

Kehitystoiminta

Kaikilla Enston liiketoiminta-alueilla panostettiin voimakkaasti uusien tuotteiden ja menetelmien kehittämiseen vuoden 1998 aikana. Ensto Asennustuotteet jatkoi panostuksiaan toiminnanohjaukseen ja logistiikkaan. Uusista tuotteista PIR-valaisimien uusi sukupolvi lanseerattiin markkinoille. Väylätekniikan ja heikkovirtatuotteiden kehitystyötä jatkettiin. Kiila-ankkurituotteiston kehitystyö saatiin loppusuoralle ja uuteen teknologiaan perustuva tuotantolaitteisto otettiin käyttöön. Ensto Sähkönjakelu panosti erityisesti paperi- ja selluloosa- sekä kaivosteollisuuden keramiikkatuotteiden kehittämiseen. Ensto Teollisuudessa omien tuotteiden – komponenttien, liittimien ja koteloiden – kehitystyö jatkui. Liittimissä Ensto on panostanut uuden irrotettavan asennusliittymän kehittämiseen ja menestyksellisen tuotekehitystyön tuloksena uusi tuote lanseerataan markkinoille vuonna

1999. Kotelosarjoja on täydennetty ja markkinointityöhön on määrätietoisesti panostettu.

Osakkeenomistajat

Yhtiön jakautumisen yhteydessä konsernirakenne muuttui järjestelyjen edellyttämällä tavalla. Enston omistussuhteet vuoden päättyessä eritellään tarkemmin sivulla 26 olevassa virallisessa hallituksen toimintakertomuksessa tilikaudelta 1.9.–31.12.1998.

Listautuminen

Ensto ja sen pääomistajat ilmoittivat pörssitiedotteella 3.11.1998 siirtävänsä Ensto Oy:n pörssilistaukseen tähtäävät valmistelut. Valmistelujen mahdollisesta jatkamisesta päätetään myöhemmin markkinatilanteen pohjalta.

Yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous 2.4.1998 vahvisti hallituksen esityksen voitonjaoksi, jonka mukaan osinkoa jaettiin 4 markkaa osakkeelta eli yhteensä 19,3 Mmk. Ensto Oy:n hallitukseen valittiin edelleen Timo Miettinen, puheenjohtaja, Ensio Miettinen, Matti Suutarinen ja Esa Saarinen. Eero Laakson jäätyä pois hallituksesta hänen tilalleen valittiin 10.9.1998 Heikki Mairinoja.

Ylimääräinen yhtiökokous päätti 5.10.1998 muuttaa osakkeen nimellisarvon kolmesta markasta yhteen markkaan siten, että kutakin kolmen markan nimellisarvoista osaketta vastaa kolme yhden markan nimellisarvoista osaketta.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi koko tilikauden Petteri Walldén.

Hallinnointi (Corporate Governance)

Ensto Oy on Suomen osakeyhtiölain mukaisesti rekisteröity osakeyhtiö. Ensto Oy -konsernia johtaa yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiökokouksen valitsema enintään yhdeksänjäseninen hallitus. Hallituksen jäsenten kesken ei ole sovittu erityisistä valvontatehtävistä eikä yhtiöllä ole tarkastuskomiteaa. Hallituksen työskentelyä johtaa sen puheenjohtaja. Yhtiön toimitusjohtaja ei ole hallituksen jäsen.

Tilintarkastajat

Tilintarkastajina toimivat KHT-yhteisö Tilintarkastajien Oy - Ernst & Young, vastuunalaisena tilintarkastajana KTL Risto Järvinen, KHT sekä ekonomi Pekka Nikula, KHT.

Henkilöstö

Konsernin henkilöstömäärä oli vuoden 1998 päättyessä 1 942 (1997: 1 838). Keskimäärin Ensto Oy -konsernin palveluksessa oli vuoden aikana 1 923 henkilöä (1997: 1 820). Henkilöstömäärän kasvuun vaikuttivat pääasiassa yritysostot.

Henkilöstön kehittämisen voimavaroja lisättiin vuoden aikana ja koulutuksen painopiste oli uusien tekniikoiden ja menettelytapojen soveltamisessa. Johdolle ja esimiehille suunnattu koulutus ja erilaiset työkykyä kohentavat toimenpiteet olivat keskeisiä panostusalueita.

Tilauskanta

Ensto-konsernin tilauskanta vuoden 1998 päättyessä oli 99,0 Mmk, kun se edellisen vuoden vastaavana ajankohtana oli 163,6 Mmk. Tilauskannan pieneminen johtui ennen kaikkea sopimusvalmistuksen heikentyneestä kysynnästä, liiketoiminnan rakenteen muuttumisesta ja osin myös tehokkaamman toiminnan tuloksena lyhentyneistä tilausajoista.

Vuosi 2000

Enston konserniyhtiöissä on käynnistetty vuosi 2000-hanke, jonka tavoitteena on tukea Enston ja sen asiakkaiden tietojärjestelmien hallittua sopeuttamista vuoteen 2000. Hankkeessa kiinnitetään huomiota niin Enston valmistamiin kuin toimittamiin tuotteisiin ja järjestelmiin, tuotantoautomaatioon, tuotannon turvallisuuteen, toimittajiin, toimitiloihin, tietotekniikka- ja muihin järjestelmiin sekä kuljetuksen ja kommunikaation sujuvuuteen.

Pääosa Enston valmistamista laitteista ja järjestelmistä on sellaisia, joissa ei ole päivämäärätoimintoja lainkaan tai sellaisessa muodossa, että vuosi 2000 vaikuttaisi niihin. Enstossa suoritetaan tuotanto- ja kiinteistöjärjestelmien inventointi tavoitteena, että kaikki olennaiset ja kriittiset järjestelmät on inventoitu ja

saatettu valmiiksi kesäkuun 1999 loppuun mennessä. Ensto on jatkuvasti yhteydessä eri sidosryhmiin eri atk-järjestelmien välityksellä ja mahdollinen vuosi 2000 -ongelmaan liittyvä häiriö näissä järjestelmissä saattaa vaikuttaa epäedullisesti toimintaan.

Vuosi 2000 valmiudella tarkoitetaan Enstossa laitteen tai järjestelmän kykyä oikein käytettynä ja ohjelmoituna käsitellä päivämääriä vuosituhannen vaihteessa 31.12.1999-1.1.2000 ja kykyä todeta, että vuosi 2000 on karkausvuosi. Vuosi 2000-kysymysten todellisia vaikutuksia ei voida varmuudella tietää etukäteen, mutta huolellisella valmistautumisella pyrimme omalta osaltamme vähentämään niitä huomattavasti.

Tietojärjestelmien inventoinnista ja osittaisesta uudistamisesta aiheutuvat kulut sisältyvät konsernin vuosikuluihin ja liiketoiminnan edellyttämiin tavanomaisiin tietojärjestelmäinvestointeihin.

Näkymät

Konsernin näkymät vuodelle 1999 ovat varovaisen myönteiset. Suoritetut rakenejärjestelyt, muodostettujen liiketoimintalueiden entistäkin asiakaslähtoisemmäksi muuttunut toiminta ja tehdyt yritysostot vahvistavat kilpailuasemia.

Vuonna 1999 asennustuotemerkkinoiden arvioidaan kehittyvän myönteisesti Ruotsissa. Suomessa, Norjassa ja Baltiassa markkinatilanteen odotetaan jatkuvan samankaltaisena kuin 1998. Sähkönjake-lussa kysynnän odotetaan Pohjoismaissa säilyvän edellisvuoden tasolla. Sen sijaan Itä- ja Keski-Euroopassa kysynnän arvioidaan edelleen kasvavan. Teollisuus-toimialan liikevaihdon arvioidaan kasvavan ja kannattavuuden paranevan. Kasvua vahvistavat uudet toimialaan liitetyt yhtiöt, uusin tuotannollisten yksikköjen käynnistyminen ja kaikkien liiketoiminta-alueiden sisäinen kasvu. Valtaosa sopimusvalmistuksen asiakaskunnasta toimii nopeasti kasvavalla sähkö- ja elektroniikka-alalla.

Kokonaisuutena konserniliikevaihdon arvioidaan jonkin verran kasvavan ja tuloksen lievästi paranevan vuonna 1999.

Konsernin tuloslaskelma

(1000 FIM)

Proforma

	1.1. - 31.12.1998	1.1. - 31.12.1997
Liikevaihto	1 126 690	1 094 394
Liiketoiminnan muut tuotot	4 805	7 916
Liiketoiminnan kulut	-1 013 449	-968 766
Poistot ja arvonalentumiset	-59 570	-58 861
Liikevoitto	58 476	74 683
Rahoitustuotot ja -kulut	-13 721	-9 337
Voitto ennen satunnaiseriä	44 755	65 346
Satunnaiset erät	-4 477	-13 867
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	40 278	51 479
Välittömät verot	-12 715	-12 376
Vähemmistön osuus	-6 548	-3 897
Tilikauden voitto	21 015	35 206

(1000 EUR)

Proforma

	1.1. - 31.12.1998	1.1. - 31.12.1997
Liikevaihto	189 496	184 064
Liiketoiminnan muut tuotot	808	1 331
Liiketoiminnan kulut	-170 450	-162 935
Poistot ja arvonalentumiset	-10 019	-9 900
Liikevoitto	9 835	12 560
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 308	-1 570
Voitto ennen satunnaiseriä	7 527	10 990
Satunnaiset erät	-753	-2 332
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	6 774	8 658
Välittömät verot	-2 139	-2 081
Vähemmistön osuus	-1 101	-655
Tilikauden voitto	3 534	5 922

Konsernin tase

(1 000 FIM)

Proforma

	31.12.1998	31.12.1997
Vastaava		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	20 861	19 957
Konserniliikearvo	36 052	36 223
Aineelliset hyödykkeet	333 000	278 254
Sijoitukset	3 518	3 274
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	168 919	162 660
Saamiset	151 165	148 614
Rahat ja pankkisaamiset	39 460	36 202
Vastaavaa yhteensä	752 975	685 184

(1 000 EUR)

Proforma

	31.12.1998	31.12.1997
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	3 509	3 357
Konserniliikearvo	6 064	6 092
Aineelliset hyödykkeet	56 007	46 799
Sijoitukset	592	551
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	28 410	27 357
Saamiset	25 424	24 995
Rahat ja pankkisaamiset	6 637	6 089
Vastaavaa yhteensä	126 643	115 240

(1 000 FIM)

Proforma

	31.12.1998	31.12.1997
Vastattavaa		
Oma pääoma		
Osakepääoma	14 499	14 499
Arvonkorotusrahasto	10 000	10 213
Muut rahastot	22 957	13 683
Tilinpäätössiirtojen kertymä	50 572	61 033
Edellisten tilikausien voitto	109 917	102 043
Tilikauden voitto	21 015	35 206
	228 960	236 677
Vähemmistöosuus	25 421	16 960
Konsernireservi	713	1 388
Vieras pääoma	497 881	430 159
Vastattavaa yhteensä	752 975	685 184

(1 000 EUR)

Proforma

	31.12.1998	31.12.1997
Vastattavaa		
Oma pääoma		
Osakepääoma	2 439	2 439
Arvonkorotusrahasto	1 682	1 718
Muut rahastot	3 861	2 301
Tilinpäätössiirtojen kertymä	8 506	10 265
Edellisten tilikausien voitto	18 487	17 162
Tilikauden voitto	3 534	5 922
	38 509	39 807
Vähemmistöosuus	4 276	2 852
Konsernireservi	120	233
Vieras pääoma	83 738	72 348
Vastattavaa yhteensä	126 643	115 240

Rahoituslaskelma

(1000 FIM)

Proforma

	1.1.-31.12.1998	1.1.-31.12.1997
	12 kk	12 kk
Varojen hankinta		
Tulorahoitus		
Nettovoitto	21 015	35 206
Poistot	59 570	58 861
Aktiivan kertapoisto		24 767
Tulorahoitus yhteensä	80 585	118 834
Käyttöomaisuuden vähennyksestä	0	14 532
Pitkäaikaisten velkojen lisäyksestä	57 314	0
Laskennallisesta verovelasta	-972	-11 553
Vähemmistöosuuksien muutoksesta	8 461	-23 533
Varojen hankinta yhteensä	145 388	98 280
Varojen käyttö		
Pitkäaikaiseen rahoitusomaisuuteen	621	-6 869
Käyttöomaisuuden lisäys	115 968	115 739
Pitkäaikaisten velkojen vähennykseen	0	10 150
Osingonjako	20 689	9 231
Oman pääoman muutos	8 043	-5 940
	145 321	122 311
Nettokäyttöpääoman muutos	67	-24 031
Varojen käyttö yhteensä	145 388	98 280
Nettokäyttöpääoman muutos		
Rahat ja pankkisaamiset	3 258	-52 480
Lyhytaikainen rahoitusomaisuus	1 930	15 436
Vaihto-omaisuus	6 259	17 545
Lyhytaikainen vieras pääoma	-11 380	-4 532
Nettokäyttöpääoman muutos	67	-24 031
Nettokäyttöpääoma 1.1.	95 806	124 411
Nettokäyttöpääoma 31.12.	95 873	100 380
Nettokäyttöpääoman muutos	67	-24 031

Tilinpäätöksen lisätiedot

(1000 FIM)

Proforma

	1998	1997
1.Liikevaihto markkina- alueittain ja toimialoittain		
Markkina-alueittain		
Suomi	526 592	532 120
Muut Pohjoismaat	335 879	356 461
Länsi Eurooppa	119 637	95 459
Itä- ja Keski-Eurooppa	115 666	85 215
Muut maat	28 916	25 138
Yhteensä	1 126 690	1 094 394
Toimialoittain		
Asennustuotteet	472 136	442 884
Sähkönjakelu	334 312	342 991
Teollisuus	391 394	374 879
Konsernieliminoinnit	-71 152	-66 360
Yhteensä	1 126 690	1 094 394
2.Liikevoitto toimialoittain		
Asennustuotteet	49 163	38 469
Sähkönjakelu	8 979	19 159
Teollisuus	18 539	27 743
Muut	-11 946	-4 015
Konsernieliminoinnit	-6 259	-6 673
Yhteensä	58 476	74 683

Hallituksen toimintakertomus

tilikaudelta 1.9.-31.12.1998

Yleistä

Jakautumisen jälkeen 1.9.1998 käynnistyneen uuden Ensto Oy:n virallinen tilinpäätös 1998 käsittää konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman ajalta 1.9.-31.12.1998 ja taseen 31.12.1998 sekä muut tilinpäätöksiä asiakirjat. Tilinpäätöskokonaisuuteen kuuluva hallituksen toimintakertomus laaditaan tämän mukaisesti jaksolta 1.9.-31.12.1998. Yhtiön jakautumisen yhteydessä laadittu loppuselvitys hyväksyttiin omistajien kokouksessa 12.10.1998.

Virallisen tilinpäätöksen liitetietona ja painettuun vuosikertomukseen sivuille 18-21 sijoitettu 12 kuukauden proforma toimintakatsaus ja konsernituloslaskelma kuvaavat Enston sähkötarviketeollisuuden vuositason liiketoimintaa vertailukelpoisin luvuin.

Liikevaihto ja liikevoitto

Ensto-konsernin liikevaihto tilikaudella 1.9.-31.12.1998 oli 399,0 Mmk. Liikevoitto oli 15,6 Mmk. Liikevaihto ja liikevoitto jakautuivat toimialoittain seuraavasti: (taulukko 1).

Liikevaihdon jakautumisesta markkina-alueittain ja liiketoimintalueiden suoriutumisesta kerrotaan tarkemmin sivulla 18 alkavassa hallituksen kahdentoista kuukauden toimintakatsauksessa.

Tulos

Tulos ennen satunnaisia eriä oli 10,8 Mmk (2,7 % liikevaihdosta) ja voitto ennen veroja 6,3 Mmk (1,6 % liikevaihdosta). Nettovoitto tilinpäätöksessä oli 4,8 Mmk.

Tunnusluvut

Ensto Oy:n taloudelliset tunnusluvut ja osakekohtaiset tunnusluvut esitetään sivulla 45 olevassa taulukossa. Laskentaperusteet ovat sivulla 34.

Tase ja rahoitus

Konsernitaseen loppusumma tilikauden päättyessä oli 753 Mmk. Vuoden lopussa korolliset velat olivat 294 Mmk ja nettovelkaantuneisuusaste (net gearing) 99,9 %. Omavaraisuus tilikauden lopussa oli 34,1 %.

Investoinnit ja kehitystoiminta

Tilikauden bruttoinvestoinnit olivat yhteensä 61,2 Mmk. Investoinnit olivat sekä tuotantokapasiteettia kasvattavia että korvausinvestointeja. Toiminnan tehokkuutta ja joustavuutta parantaviin tietojärjestelmiin investoitiin 3 Mmk.

Osakkeet ja omistus

Ensto Oy:n osakepääoma on 14 498 700 markkaa ja se muodostuu K-osakkeista (20 ääntä) ja E-osakkeista (1 ääni).

Taulukko 1

Mmk	Liikevaihto			Liikevoitto		
	1998	1997	Muutos %	1998	1997	Muutos %
Asennustuotteet	176,0	176,6	-0,3	19,7	21,1	-6,6
Sähköjakelu	109,3	127,8	-14,5	-3,3	6,9	-147,8
Teollisuus	138,7	145,8	-4,9	6,7	12,7	-47,2
./. eliminoinnit	25,0	21,0		-7,5	-6,1	
Yhteensä	399,0	430,1	-7,2	15,6	34,6	-54,9

Uuden Ensto Oy:n osakkeiden kansainvälisessä arvopaperikaupassa käytettävät ISIN-tunnukset ovat K-osakkeella FI0009007280 ja E-osakkeella FI0009007298.

Tilikauden päättyessä Ensto Oy:n omistus jakautui taulukon 2 mukaisesti.

Hallitus ja tilintarkastajat

Varsinaisen yhtiökokouksen valitsemaan hallitukseen kuuluivat Timo Miettinen, puheenjohtaja, Eero Laakso, Ensio Miettinen, Esa Saarinen sekä Matti Suutarinen. Eero Laakson jäätyä pois hallituksesta hänen tilalleen valittiin 10.9.1998 Heikki Mairinoja.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi Petteri Walldén.

Tilintarkastajina toimivat KHT-yhteisö Tilintarkastajien Oy - Ernst & Young, vastuunalaisena tilintarkastajana KTL Risto Järvinen, KHT, sekä ekonomi Pekka Nikula, KHT.

Tilaukanta

Ensto-konsernin tilaukanta vuoden 1998 päättyessä oli 99,0 Mmk, kun se edellisen vuoden vastaavana ajankohtana oli 163,6 Mmk. Tilaukannan pieneneminen johtuu syksyn aikana heikentyneestä kysynnästä, liiketoiminnan rakenteen muuttumisesta ja osin myös tehokkaamman toiminnan tuloksena lyhentyneistä tilausajoista.

Vuosi 2000

Enston konserniyhtiöissä on käynnistetty vuosi 2000 hanke, jonka tavoitteena on tukea Enston ja sen asiakkaiden tietojärjestelmien hallittua sopeuttamista vuoteen 2000. Pääosa Enston valmistamista laitteista ja järjestelmistä on sellaisia, jossa ei ole päivämääräkomentoja lainkaan tai ne ovat sellaisessa muodossa, ettei vuosi 2000 vaikuta niihin.

Vaikka vuosi 2000-kysymysten todellisia vaikutuksia ei voida varmuu-

della tietää etukäteen hallituksen käsitys on, että huolellisella valmistautumisella on voitu turvata häiriötön toiminta niin pitkälle kuin se yleensäkin on mahdollista.

Tietojärjestelmien inventoinnista ja osittaisesta uudistamisesta aiheutuvat kulut sisältyvät konsernin vuosikuluihin ja liiketoiminnan edellyttämiin tavanomaisiin tietojärjestelmäinvestointeihin.

Näkymät

Konsernin näkymät vuodelle 1999 ovat varovaisen myönteiset. Suoritetut uudelleenstrukturoinnit, muodostettujen liiketoimintayksikköjen entistä asiakaslähtöisemmäksi muuttunut toiminta ja tehdyt yritysostot vahvistavat kilpailuasemia.

Kokonaisuutena konserniliikevaihdon arvioidaan jonkin verran kasvavan ja tuloksen lievästi paranevan vuonna 1999.

Taulukko 2

Tiedot osakkeenomistajista 31.12.1998						
Osakkaat	kpl		% -osuus osakkeista		% -osuus äänistä	
Opa Oy	8.118.900 E		56,00		27,67	
Sponsto Oy	260.400 K					
	4.668.600 E		34,00		33,66	
Pajatorppa Oy	520.800 K		3,59		35,50	
Miettinen Timo	465.000 E		3,21		1,58	
Raitavuo Marjo	232.500 E		1,60		0,79	
Miettinen-Valsta Anu	116.250 E		0,80		0,40	
Miettinen Taru	116.250 E		0,80		0,40	
Yhteensä	14.498.700 E		100,00		100,00	
Osakeomistuksen jakautuminen						
Osakkeiden omistusmäärä	Osakkaat		Osakkeet		Äänet	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
1 - 100.000	3	42,9	465.000	3,2	465.000	1,6
100.001 - 200.000	2	28,6	985.800	6,8	10.881.000	37,1
200.001 -	2	28,6	13.047.900	90,0	17.995.500	61,3
Yhteensä	7	100,0	14.498.700	100,0	9.341.500	100,0

Konsernin tuloslaskelma

(1000 FIM)

1.9. - 31.12.1998

Liikevaihto	399 034
Liiketoiminnan muut tuotot	2 857
Liiketoiminnan kulut	-365 748
Poistot ja arvonalentumiset	-20 557
Liikevoitto	15 586
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 834
Voitto ennen satunnaiseriä	10 752
Satunnaiset erät	-4 477
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	6 275
Välittömät verot	272
Vähemmistön osuus	-1 736
Tilikauden voitto	4 811

Konsernin tase

(1000 FIM)

31.12.1998

Vastaavaa

Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet	20 861
Konserniliikearvo	36 052
Aineelliset hyödykkeet	333 000
Sijoitukset	3 518

Vaihtuvat vastaavat

Vaihto-omaisuus	168 919
Saamiset	151 165
Rahat ja pankkisaamiset	39 460

Vastaavaa yhteensä 752 975

(1000 FIM)

31.12.1998

Vastattavaa

Oma pääoma

Osakepääoma	14 499
Arvonkorotusrahasto	10 000
Muut rahastot	22 957
Tilinpäätössiirtojen kertymä	50 572
Edellisten tilikausien voitto	126 121
Tilikauden voitto	4 811

228 960

Vähemmistöosuus

25 421

Konsernireservi

713

Vieras pääoma

497 881

Vastattavaa yhteensä 752 975

Rahoituslaskelmat

(1000 FIM)	Konserni		Emoyhtiö	
	1.9.-31.12.1998		1.9.-31.12.1998	
	4kk		4 kk	
Varojen hankinta				
Tulorahoitus				
Nettovoitto	4 811		20 342	
Poistot	20 557		3 041	
Varausten muutos			-165	
Tulorahoitus yhteensä	25 368		23 218	
Pitkäaikaisten velkojen lisäyksestä	48 254		78 894	
Laskennallisesta verovelasta	822		0	
Vähemmistöosuusien muutoksesta	777		0	
Varojen hankinta yhteensä	75 221		102 112	
Varojen käyttö				
Pitkäaikaiseen rahoitusomaisuuteen	0		-2 281	
Käyttöomaisuuden lisäys	29 565		1 048	
Oman pääoman muutos	12 862		0	
	42 427		-1 233	
Nettokäyttöpääoman muutos	32 794		103 345	
Varojen käyttö yhteensä	75 221		102 112	
Nettokäyttöpääoman muutos				
Rahat ja pankkisaamiset	10 480		10 496	
Lyhytaikainen rahoitusomaisuus	-17 600		44 112	
Vaihto-omaisuus	-14 704		0	
Lyhytaikainen vieras pääoma	54 618		48 737	
Nettokäyttöpääoman muutos	32 794		103 345	
Nettokäyttöpääoma 1.9.	52 431		-42 585	
Nettokäyttöpääoma 31.12.	85 225		60 760	
Nettokäyttöpääoman muutos	32 794		103 345	

Emoyhtiön tuloslaskelma

(1000 FIM)

1.9. - 31.12.1998

Liikevaihto 5 340

Liiketoiminnan muut tuotot 83

Liiketoiminnan kulut -10 432

Poistot ja arvonalentumiset -3 041

Liikevoitto -8 050

Rahoitustuotot ja -kulut 38 614

Voitto ennen satunnaiseriä 30 564

Satunnaiset erät -2 402

Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja 28 161

Tilinpäätössiirrot 165

Välittömät verot -7 984

Tilikauden voitto 20 342

Emoyhtiön tase

(1000 FIM)

31.12.1998

Vastaavaa

Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet		882
Aineelliset hyödykkeet		6 488
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	206 321	
Muut sijoitukset	2 104	208 425

Vaihtuvat vastaavat

Saamiset		183 307
Rahat ja pankkisaamiset		20 239

Vastaavaa yhteensä 419 341

(1000 FIM)

31.12.1998

Vastattavaa

Oma pääoma

Osakepääoma	14 499	
Muut rahastot	402	
Edellisten tilikausien voitto	112 397	
Tilikauden voitto	20 342	147 640

Vieras pääoma 271 701

Vastattavaa yhteensä 419 341

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Ensto Oy:n tilinpäätös ja konsernitilinpäätös on laadittu Suomen markoissa perustuen alkuperäisiin hankintamenoihin, lukuunottamatta tiettyjä rakennuksiin kohdistettuja arvonorotuksia, jotka sisällytetään sidottuun omaan pääomaan.

Vuoden 1998 tilinpäätös on laadittu 31.12.1997 voimaan tulleen kirjanpitolain mukaan. Uuden kirjanpitolain muutokset tuloslaskelmaan ja taseeseen on otettu huomioon vertailutiedoissa.

Ensto Oy jakautui 31.8.1998 kahdeksi uudeksi yhtiöksi: Ensto Oy:ksi ja Mattio Oy:ksi. Jakautumisen yhteydessä Ensto Oy sai teollisuusliiketoimintaan liittyvän omaisuuden ja Mattio Oy tähän kuulumattoman kiinteistö- ja sijoitusomaisuuden.

Ensto Oy:n tilinpäätös 1.9.-31.12.1998 on teollisuusliiketoiminnan harjoittamista jatkavan Enston ensimmäinen tilikausi.

Ensto Oy on laatinut 12 kuukauden teollisuusliiketoiminnan proforma-tilinpäätöksen, joka on esitetty vertailulukuihin liitetiedoissa kirjanpitolautakunnan antaman lausunnon mukaisesti.

Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätökseen on sisällytetty kaikki yhtiöt, joissa Ensto Oy:llä on välittömästi ja välillisesti yli 50 %:n osakeomistus.

Konserniyhtiöiden keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnissa on sovellettu hankintamenomenetelmää. Konserniaktiiva tai -reservi on syntynyt siten, että osakkeiden hankintahinta ylittää tai alittaa ostetun tytäryhtiön hankintahetken oman pääoman.

Tilinpäätössiirtojen kertymä on jaettu konsernitaseessa laskennalliseen verovelkaan ja omaan pääomaan.

Konserniyhtiöiden keskinäiset saamiset ja velat, sisäiset tuotot ja kulut sekä varastojen sisäiset katteet on eliminoitu. Vähemmistöosuus on las-

kettu tytäryhtiöiden tuloksesta ja omasta pääomasta.

Vähemmistöosuus on erotettu myös tilinpäätössiirtojen kertymästä.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätökset on muutettu pääosiltaan vastaamaan suomalaisia laskentaperiaatteita.

Ulkomaan rahan määräiset tilinpäätöserät

Ulkomaan rahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen markoiksi Suomen Pankin tilinpäätöspäivän keskikurssiin. Euro-valuuttaan siirtymisestä aiheutuvia kurssieroja ei ole huomioitu tilinpäätöksessä 1998 tulosaikaisesti erojen merkityksettömyyden takia.

Ulkomaisten konserniyhtiöiden taseet on muutettu Suomen markoiksi Suomen Pankin tilinpäätöspäivän keskikurssiin ja tuloslaskelmat tilikauden keskikurssiin.

Ulkomaisten yhtiöiden hankintamenon eliminoinnista syntynyt muuntoero on kirjattu vapaaseen omaan pääomaan.

Saamiset

Saamiset on kirjattu todennäköiseen arvoonsa. Todennäköisesti saamatta jäävä osa saamisesta on kirjattu luotto tappioksi.

Vaihto-omaisuus

Suomalaisissa konserniyhtiöissä vaihto-omaisuus on arvostettu FIFO-periaatetta noudattaen välittömään hankintamenuun tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden vaihto-omaisuuden arvoon on sisällytetty sikäläisen tilinpäätöskäytännön mukaisesti myös välillisiä menoja.

Konserniyhtiöissä on tehty yksilöllisesti arvioitu varaston epäkuranttiusvähennys. Mikäli epäkurantti vaihto-omaisuus on muuttunut kiertäväksi, epäkuranttiuskirjaus on palautettu.

Pysyvät vastaavat

ja poistot

Pysyvät vastaavat on esitetty alkuperäisen hankintamenon mukaisina, lukuunottamatta tiettyjä rakennuksiin kohdistuvia arvonorotuksia, vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset tasa-poistot perustuvat hankintamenon ja hyödykkeen taloudelliseen käyttö-ikään:

Rakennukset	20 - 30 v
Koneet	5 - 15 v
Kalusto	5 v
Atk-laitteet ja -ohjelmat	4 v
Muu aineellinen käyttöomaisuus	10 v
Konserniaktiiva	5 - 10 v
Konserniaktiiva ennen 1993	10 v
Konsernireservin tuloutus	5 v
Konsernireservin (ennen 1993) tuloutus	10 v

Arvonorotuksista ja maa-alueista ei ole tehty poistoja.

Osakkeet ja osuudet on kirjattu hankintamenon suuruisina lukuunottamatta tapauksia, joissa osakkeiden arvon oleellisen alenemisen vuoksi on tehty arvonalennuskirjaus.

Liikevaihto

Liikevaihto muodostuu myyntituotoista, joita oikaistaan myönnettyillä vuosija käteisalennuksilla sekä valuuttamääräisillä myyntisaamisten kurssieroilla. Myyntirahdit, luottotappiot ja myyntiprovisiot on esitetty muissa kuluissa.

Eläkejärjestelyt

Konsernin kotimaisissa yhtiöissä henkilökunnan eläkejärjestelyt on kokonaisuudessaan hoidettu eläkevakuutusyhtiössä.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden eläkejärjestelyt on niinkään hoidettu eläkevakuutusilla. Eläketurva on vähäiseltä osin järjestetty konserniyhtiöiden omalla vastuulla, jolloin eläkevastuu on kirjattu pitkäaikaiseksi velaksi.

Tutkimus- ja tuotekehitys

Tilikauden aikana syntyneet tutkimus- ja tuotekehityksen menot on kirjattu vuosikuluiksi.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Tuloslaskelman satunnaisissa tuotoissa ja kuluissa on esitetty yhtiön varsinaiseen liiketoimintaan kuulumattomat merkittävät tuotto- ja kuluerät.

Verot

Konsernin verot ovat muodostuneet emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tulosten perusteella kirjatusta suoriteperusteisista veroista.

Konsernitasolla vapaaehtoisten varausten laskennallinen verovelka on esitetty pitkäaikaisissa veloissa ja purettuihin varauksiin kohdistuva verovelan muutos on esitetty tuloslaskelman veroja pienentävänä eränä.

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Sijoitettu pääoma	=	Taseen loppusumma - korottomat velat	
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	=	$\frac{\text{Tulos ennen korkokuluja ja muita rahoituskuluja}}{\text{Sijoitettu pääoma (kauden keskiarvo)}}$	x 100
Oman pääoman tuotto (ROE)	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä ja veroja - tuloverot}}{\text{Oma pääoma + vähemmistön osuus + varaukset + arvostuserät (kauden keskiarvo)}}$	x 100
Omavaraisuusaste	=	$\frac{\text{Oma pääoma + vähemmistön osuus + varaukset + arvostuserät}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}}$	x 100
Korollinen nettovelka	=	Korolliset lainat - rahat, pankkisaamiset ja arvopaperit	
Velkaantuneisuusaste (gearing)	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus + varaukset}}$	x 100
Maksuvalmius (current ratio)	=	$\frac{\text{Vaihto- ja rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikaiset velat}}$	
Tulos / osake (EPS)	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä ja veroja - vähemmistön osuus tuloksesta - tuloverot}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä kauden aikana}}$	
Oma pääoma / osake	=	$\frac{\text{Oma pääoma + vähemmistön osuus + varaukset + arvostuserät}}{\text{Osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä kauden lopussa}}$	
Osinko / osake	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä kauden lopussa}}$	
Osinko / tulos	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Tulos ennen satunnaiseriä ja veroja - vähemmistön osuus tuloksesta - tuloverot}}$	x 100

Tilinpäätöksen liitetiedot

(1000 FIM)	Konserni	Emoyhtiö
	1.9.-31.12.1998	1.9.-31.12.1998
1. Liikevaihto markkina-alueittain ja toimialoittain		
Markkina-alueittain		
Suomi	187 183	4 103
Muut Pohjoismaat	124 868	1 152
Länsi-Eurooppa	32 808	
Itä ja Keski-Eurooppa	37 126	85
Muut maat	17 049	
Yhteensä	399 034	5 340
Toimialoittain		
Asennustuotteet	176 034	
Sähkönjakelu	109 289	
Teollisuus	138 706	
Konsernieliminoinnit	-24 995	
Yhteensä	399 034	
2. Liiketoiminnan muut tuotot		
Vuokratuotot	56	9
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	941	74
Liiketoiminnan muut tuotot	1 860	
Yhteensä	2 857	83
3. Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet (tavarat)		
Ostot tilikauden aikana	158 545	
Varastojen muutos	5 934	
Yhteensä	164 479	
Ulkopuoliset palvelut	1 443	
4. Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	103 771	2 852
Eläkekulut	18 100	698
Muut henkilösivukulut	18 464	504
Yhteensä	140 335	4 054
Hallitusten jäsenien ja toimitusjohtajien palkat ja palkkiot	9 039	1 420
Henkilöstön määrä tilikauden aikana keskimäärin		
Toimihenkilöt	634	32
Työntekijät	1 289	
Yhteensä	1 923	32
5. Poistot ja arvonalennukset		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 228	2 516
Liikearvo	200	
Konserniliikearvo	2 357	
Konsernireservin tuloutus	-225	
	3 560	2 516

(1000 FIM)	Konserni	Emoyhtiö
	1.9.-31.12.1998	1.9.-31.12.1998
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	2 737	56
Koneet ja kalusto	12 827	455
Muut aineelliset hyödykkeet	1 433	14
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	16 997	525
6. Liiketoiminnan muut kulut		
Muut muuttuvat kulut	19 967	
Vuokrat	2 978	575
Muut kiinteät kulut	37 346	5 804
Valmisteverastojen muutos	-800	
Yhteensä	59 491	6 379
7. Liikevoitto toimialoittain		
Asennustuotteet	19 662	
Sähkönjakelu	-3 250	
Teollisuus	6 716	
Muut	-7 410	
Konsernieliminoinnit	-132	
Yhteensä	15 586	
8. Rahoitustuotot ja -kulut		
Osinkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä		28 530
Yhteensä		28 530
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä		2 092
Muilta	2 676	12 420
Yhteensä	2 676	14 512
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille		-645
Muille	-7 509	-3 784
Yhteensä	-7 509	-4 429
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-4 833	38 613
Erään rahoitustuotot ja -kulut sisältyy kurssieroja (netto)	-1 479	-7
9. Satunnaiset erät		
Satunnaiset kulut		
Tytäryhtiön myyntitappio	1 507	1 507
Osakkeiden arvonalennus	1 301	
Muut	1 669	896
	4 477	2 403
10. Tilinpäätössiirrot		
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus		165

(1000 FIM)

Konserni

Emoyhtiö

1.9.-31.12.1998

1.9.-31.12.1998

11. Välittömät verot

Tuloverot satunnaisista eristä	-1 254	-673
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	2 162	8 611
Laskennallisen verovelan muutos	814	46
Laskennallisen verosaamisen muutos	-1 450	
	272	7 984

12. Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

Hankintameno 1.9.	18 778	2 585
Lisäykset	199	23
Vähennykset	-81	
Hankintameno 31.12.	18 896	2 608
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	-10 227	-1 716
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 669	892

Liikearvo

Hankintameno 1.9.	4 800	
Hankintameno 31.12.	4 800	
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	-3 002	
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 798	

Muut pitkävaikutteiset menot

Hankintameno 1.9.	13 701	1 198
Lisäykset	1 388	
Vähennykset	-14	
Hankintameno 31.12.	15 075	1 198
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	-9 997	-1 208
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 078	-10

Ennakkomaksut

Hankintameno 1.9.	6 878	
Lisäykset	62	
Vähennykset	-1 624	
Hankintameno 31.12.	5 316	

Konserniliikearvo

Hankintameno 1.9.	94 578	
Lisäykset	391	
Hankintameno 31.12.	94 969	
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	-58 917	
Kirjanpitoarvo 31.12.	36 052	

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

Hankintameno 1.9.	21 993	904
Lisäykset	1 130	4
Konsernioikaisu	-1 960	
Hankintameno 31.12.	21 163	908
Kirjanpitoarvo 31.12.	21 163	908

(1000 FIM)	Konserni	Emoyhtiö
	1.9.-31.12.1998	1.9.-31.12.1998
Rakennukset ja rakennelmat		
Hankintameno 1.9.	207 504	3 326
Lisäykset	8 594	
Vähennykset	-2 704	
Konsernioikaisu	-11 603	
Hankintameno 31.12.	201 791	3 326
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	-40 672	-1 142
Kirjanpitoarvo 31.12.	161 119	2 184
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.9.	338 335	11 063
Lisäykset	42 607	890
Vähennykset	-15 887	-5 291
Konsernioikaisu	-15 304	
Hankintameno 31.12.	349 751	6 662
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	-207 701	-4 574
Kirjanpitoarvo 31.12.	142 050	2 088
Muut aineelliset hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	7 779	1 528
Lisäykset	1 893	
Vähennykset	-848	
Hankintameno 31.12.	8 824	1 528
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	-4 845	-220
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 979	1 308
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Hankintameno 1.9.	30 829	
Lisäykset	966	
Vähennykset	-27 106	
Hankintameno 31.12.	4 689	
Konsernireservi		
Hankintameno 1.9.	938	
Hankintameno 31.12.	938	
Kertyneet tuloutukset 31.12.	-225	
Kirjanpitoarvo 31.12.	713	
Yllämainittuihin hankintamenoihin sisältyy arvonkorotuksia seuraavasti:		
Maa- ja vesialueet	1 000	
Rakennukset	19 000	
13. Sijoitukset		
Konserniyhtiöosakkeet		
Tasearvo 1.9.		207 589
Lisäykset		1 153
Arvonalennukset		-2 421
Tasearvo 31.12.		206 321

(1000 FIM)	Konserni	Emoyhtiö
	1.9.-31.12.1998	1.9.-31.12.1998
Muut osakkeet		
Tasearvo 1.9.	4 376	1 711
Lisäykset	457	393
Vähennykset	-47	
Arvonalennukset	-1 266	
Tasearvo 31.12.	3 520	2 104
14. Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	77 922	
Keskeneräiset tuotteet	22 992	
Valmiit tuotteet/tavarat	65 273	
Muu vaihto-omaisuus	2 732	
Yhteensä	168 919	
15. Pitkäaikaiset saamiset		
Konserniyhtiöiltä		
Lainasaamiset		3 256
Muut pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	621	50
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	621	3 306
16. Lyhytaikaiset saamiset		
Konserniyhtiöiltä		
Myyntisaamiset		2 457
Lainasaamiset		162 923
Siirtosaamiset		5 068
		170 448
Muut lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	103 682	303
Lainasaamiset	13 241	1 766
Muut saamiset	7 019	
Siirtosaamiset	26 601	7 483
	150 543	9 552
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	150 543	180 000
Siirtosaamiset muodostuvat mm. ennakoon maksetuista vakuutusmaksuista, veroista ja muista vastaavista eristä.		
17. Oma pääoma		
Osakepääoma 1.9.	14 499	14 499
Osakepääoma 31.12.	14 499	14 499
K -osakkeet , 781 200 kpl (nimellisarvo 1 FIM)	781 200	
E-osakkeet, 13 717 500 kpl (nimellisarvo 1 FIM)	13 717 500	
K-sarja (20 ääntä/osake)		
E-sarja (1 ääni/osake)		
Arvonkorotusrahasto 1.9.	10 065	
Vähennys	-65	
Arvonkorotusrahasto 31.12.	10 000	

(1000 FIM)	Konserni	Emoyhtiö
	1.9.-31.12.1998	1.9.-31.12.1998
Vararahasto 1.9.	22 734	402
Lisäys	223	
Vararahasto 31.12.	22 957	402
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.9.	189 713	112 397
Tilinpäätössiirtojen kertymän muutos	-5 726	
Fuusiotappion poiston oikaisu	-1 450	
Ulkomaisten tytäryhtiöiden muuntoero, muutos	-1 433	
Ulkomaisten tytäryhtiöiden kurssierot, muutos	-4 374	
Muu oman pääoman muutos	-37	
Kertyneet voittovarot 31.12.	176 693	112 397
Tilikauden voitto	4 811	20 342
Oma pääoma yhteensä 31.12.	228 960	147 640
Tilinpäätössiirtojen kertymästä omaan pääomaan merkitty osuus	50 572	
18. Tilinpäätössiirtojen kertymä ja laskennallinen verovelka		
Tilinpäätössiirtojen kertymä	73 565	
Vähemmistön osuus	-2 395	
Jaksotusero	-2 400	
Laskennallinen verovelka	-18 198	
Tilinpäätössiirtojen kertymän oman pääoman osuus	50 572	
Laskennallinen verovelka	18 198	
19. Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	184 463	127 000
Eläkelainat	23 416	5 221
Muut pitkäaikaiset velat	16 304	
Yhteensä	224 183	132 221
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
Lainat rahoituslaitoksilta	82 881	69 000
Eläkelainat	11 930	2 733
Yhteensä	94 811	71 733
20. Laskennallinen verovelka tilinpäätössiirroista	18 198	
21. Laskennallinen verosaaminen		
Laskennallinen verosaaminen vuonna 1997 tehdystä fuusiotappion kertapoistosta, 25 Mmk	3 850	
22. Lyhytaikainen vieras pääoma		
Rahalaitoslainat	34 748	20 411
Eläkelainat	2 871	622
	37 619	21 033
Konserniyhtiöille		
Ostovelat		55
Muut velat		74 828
Siirtovelat		1 001
		75 884

(1000 FIM)	Konserni	Emoyhtiö
	1.9.-31.12.1998	1.9.-31.12.1998
Muut velat		
Saadut ennakot	3 923	
Ostovelat	86 039	2 055
Muut velat	32 587	37 000
Siirtovelat	95 332	3 509
	217 881	42 564

Siirtovelat muodostuvat pääosin sosiaalikulun-, vuosialennus-, korko-, vero- ja muista kulujaksotuksista.

23. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut

Omista velvoitteista		
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin	48 747	
Yrityskiinnitykset	5 883	
Irtaimistokiinnitykset	23 457	
Takaukset	3 952	
Leasing ja vuokravastuut	12 301	1 862
Eläkevastuut	118	
Muut vastuusitoumukset	756	
	95 214	1 862
Konserniyritysten puolesta		
Takaukset		72 796
Muut vastuusitoumukset		600
		73 396
Yhteensä		
Kiinnitykset	78 087	
Takaukset	3 952	72 796
Leasing ja vuokravastuut	12 301	1 862
Eläkevastuut	118	
Muut vastuusitoumukset	756	600
	95 214	75 258
Johdannaissopimukset		
Koronvaihtosopimusten nimellisarvo	10 150	4 200
Korkofutuurin nimellisarvo		6 000
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöön		
Eläkelainat	26 287	
Annetut kiinnitykset	16 000	
Rahalaitoslainat	31 358	
Annetut kiinnitykset	32 747	
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	48 747	
Leasingsopimuksista maksettavat määrät		
Tilikaudella 1999 maksettavat	4 521	692
Myöhemmin maksettavat	7 780	1 170
Yhteensä	12 301	1 862

Osakkeet ja osuudet	Kotipaikka	Omistus- osuus %	Lukumäärä kpl		Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo (tmk)
Emoyhtiön omistamat						
tytäryhtiöosakkeet						
Ensto Ceramics Oy	Turku	100,00	2 000	FIM	2 000	2 000
Ensto Sekko Oy	Porvoo	100,00	123	FIM	246	20 472
Ensto Kiinteistöt Oy	Porvoo	100,00	11 560	FIM	11 560	5 097
Ensto Automation Oy	Porvoo	100,00	1 500	FIM	1 500	2 951
Ensto Busch-Jaeger Oy	Porvoo	79,00	1 366	FIM	10 928	19 477
Ensto Audel Oy	Oulunsalo	52,00	88	FIM	44	3 048
Ensto Connector Oy	Porvoo	100,00	17 200	FIM	17 200	6 000
Ensto Electric Oy	Porvoo	86,90	5 389	FIM	5 389	7 370
Ensto Industry Oy	Porvoo	100,00	200	FIM	200	43 012
Ensto Parts Oy	Porvoo	100,00	3 894	FIM	3 894	3 894
Ensto Tools Oy	Porvoo	100,00	2 000	FIM	1 000	1 000
Ensto Trade Oy	Porvoo	100,00	50	FIM	50	50
TL-Coating Oy	Salo	52,00	73	FIM	73	12 656
Kevätkukka Oy	Porvoo	100,00	150	FIM	15	15
Sormat Oy	Rusko	95,00	8 550	FIM	86	26 126
Ensto Holding AB	Hägersten	100,00	66 700	SEK	6 670	23 615
Ensto Holding AS	Oslo	100,00	35 000	NOK	35 000	25 365
Ensto Briticent Ltd.	Hampshire	51,00	331 500	GBP	332	0
Ensto Benelux B.V.	Doetinchem	80,00	1 200	NLG	120	320
Ensto GmbH Germany	Niederdorfelden	90,00		DEM	300	816
AS Ensto Elekter	Tallinna	100,00	6 350	EEK	635	276
AS Ensto Ensek	Keila	80,00	3 600	EEK	3 600	2 135
AS Ensto Latvija	Riika	100,00	100	LVL	30	252
ZAO Ensto Elektro	Pietari	100,00	260	RUR	260 000	375

206 322

**Tytäryritysten omistamat
konserniyritysosakkeet**

Ensto Electric Oy	Porvoo	13,10	812	FIM	812	812
Ensto Control Oy	Porvoo	100,00	3 704	FIM	3 704	3 704
Ensto Saloplast Oy	Porvoo	100,00	500	FIM	5 000	30 000
KOy Mikkelin Insinööriinkatu 1	Porvoo	100,00	25 000	FIM	25 000	25 000
Ensto Idealplast AB	Borås	100,00	2 000	SEK	2 000	21 057
Ensto Ifö AB	Bromölla	100,00	130 000	SEK	13 000	12 956
Ensto EI-Be AB	Nykvärn	100,00	1 000	SEK	100	3 203
Ensto Elektriska AB	Hägersten	100,00	24 000	SEK	2 400	3 134
Ensto Jelo AB	Fristad	100,00	1 500	SEK	150	125
Ensto Component AB	Hägersten	100,00	1 000	SEK	100	1 191
Ensto NTP AS	Fredrikstad	100,00	15 750	NOK	7 875	17 444
Ensto Component AS	Oslo	100,00	600	NOK	600	402
Ensto Høiness AS	Oslo	100,00	14 000	NOK	7 000	20 106
Ensto Egotech AS	Holmestrand	100,00	1 500	NOK	1 500	1 005
Ensto Busch-Jaeger AB	Borås	100,00	20 000	SEK	2 000	1 394
Ensto Busch-Jaeger AS	Oslo	100,00	1 100	NOK	1 100	748
Ensto Elsto Kft.	Budapest	75,93	205	HUF	20 500	1 893
Ensto Pol Sp.zo.o	Gdansk	80,00	800	PLN	80	266
Ensto Plastic Kft	Pécs	100,00		HUF		5 030

149 470

Muut osakkeet ja osuudet	Kotipaikka	Omistus- osuus %	Lukumäärä kpl	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo (tmk)
Emoyhtiön omistamat muut osakkeet ja osuudet					
Baltic Investment Fund	Jersey				1 850
Porvoon A-Asunnot Oy	Porvoo		127		136
Positron Oy	Porvoo		25		50
Suomen Arvopaperikeskus Oy	Helsinki				20
Muut osakkeet ja osuudet					48
					2 104
Konserniyritysten omistamat muut osakkeet ja osuudet					
As Oy Salon Ketolankatu 12	Salo		46		185
As Oy Salon Miilunpohja	Salo		46		185
As Oy Rukantyykki	Kuusamo		120		618
Muut osakkeet ja osuudet					378
					1 366

Konserniyhtiöt	Kotipaikka	Liikevaihto 1.1.-31.12.1998 MFIM	Henkilöstö 31.12.1998	
Suomessa:				
Ensto Saloplast Oy	Salo	122,3	167	
Ensto Sekko Oy	Porvoo	107,9	157	
Ensto Control Oy	Porvoo	56,7	77	
Ensto Electric Oy	Porvoo	162,2	260	
Ensto Connector Oy	Porvoo	57,8	53	
Ensto Parts Oy	Porvoo	75,0	107	
Ensto Tools Oy	Porvoo	20,4	62	
Ensto Oy	Porvoo	27,3	32	
Ensto Ceramics Oy	Turku	10,5	44	
Ensto Automation Oy	Porvoo	17,7	30	
Ensto Kiinteistöt Oy	Porvoo	6,2	38	
Ensto Industry Oy	Porvoo	0,0	0	
Sormat Oy	Rusko	72,1	96	
Ensto Busch-Jaeger Oy	Porvoo	110,8	108	
Ensto Audel Oy ¹⁾	Oulunsalo	14,9	34	
TL-Coating Oy ²⁾	Salo	22,4	70	
Norjassa:				
Ensto Høiness AS	Oslo	80,1	39	
Ensto NTP AS	Fredrikstad	64,2	115	
Ensto Component AS	Oslo	10,8	5	
Ensto Egotech AS	Holmestrand	2,8	0	
Ensto Busch-Jaeger AS	Oslo	7,2	5	
Ruotsissa:				
Ensto Idealplast AB	Borås	73,7	110	
Ensto Ifö AB	Bromölla	36,2	76	
Ensto Elektriska AB	Hägersten	28,0	10	
Ensto Jelo AB	Fristad	10,3	3	
Ensto EI-Be AB	Nykvarn	5,9	4	
Ensto Component AB	Hägersten	11,2	5	
Ensto Busch-Jaeger AB ³⁾	Borås	32,3	13	
Irlannissa:				
Ensto Teoranta ⁴⁾	Galway	8,0	0	
Virossa:				
AS Ensto Elekter	Tallinn	25,3	57	
AS Ensto Ensek	Keila	6,2	37	
Latviassa:				
SIA Ensto Latvija	Riika	6,1	4	
Venäjällä:				
ZAO Ensto Elektro	Pietari	3,7	10	
ZAO Ensto Moskva ⁵⁾	Moskova	0,6	0	
Puolassa:				
Ensto Pol Sp. z o.o.	Gdansk	26,7	22	
Unkarissa:				
Ensto Elsto KFT.	Budapest	20,8	11	
Ensto Plastic KFT.	Pécs	1,5	44	
Isossa-Britanniassa:				
Ensto Briticent LTD	Hampshire	41,5	33	1) 1.5.-31.12.1998
Alankomaissa:				
Ensto Benelux B.V.	Doetinchem	0,6	1	2) 1.6.-31.12.1998
Saksassa:				
Ensto GmbH Germany	Niederdorfelden	0,4	2	3) 1.5.-31.12.1998 4) 1.1.-30.11.1998 5) 1.1.-31.7.1998

Konserniyhteenveto

1.9. - 31.12.1998		4 kk
Liikevaihto	MFIM	399,0
Ulkomaan toiminta	MFIM	211,9
Osuus liikevaihdosta	%	53,1
Toiminta Suomessa	MFIM	187,2
Vienti Suomesta	MFIM	81,8
Käyttökate	MFIM	136,4
Osuus liikevaihdosta	%	34,2
Poistot suunnitelman mukaan	MFIM	20,6
Osuus liikevaihdosta	%	5,2
Liikevoitto	MFIM	15,6
Osuus liikevaihdosta	%	3,9
Rahoitusnetto	MFIM	-4,8
Osuus liikevaihdosta	%	-1,2
Voitto ennen satunnaiseriä	MFIM	10,8
Osuus liikevaihdosta	%	2,7
Tulos ennen varauksia	MFIM	6,3
Osuus liikevaihdosta	%	1,6
Tilikauden voitto	MFIM	4,8
Osuus liikevaihdosta	%	1,2
Investoinnit	MFIM	61,2
Osuus liikevaihdosta	%	15,3
Sijoitetun pääoman tuotto	%	9,8
Oman pääoman tuotto	%	12,1
Omavaraisuusaste	%	34,1
Velkaantuneisuusaste (gearing)	%	99,9
Maksuvalmius (Current ratio)		1,3
Korollinen nettovelka	MFIM	254,9
Osuus liikevaihdosta	%	63,9
Taseen loppusumma	MFIM	753,0
Tutkimus ja kehitysmenot	MFIM	8,1
Osuus liikevaihdosta	%	2,0
Tilaukanta	MFIM	99,0
Tulos / osake (EPS)	FIM	0,60
Oma pääoma / osake	FIM	15,84
Osinko / osake	FIM	0,50
Osinko / tulos	%	82,9
Liikevaihto / henkilö	TFIM	207,5
Henkilöstö keskimäärin		1923
Henkilöstö tilikauden lopussa		1942

Hallituksen esitys

voittovarojen käytöstä

Konsernin vapaa oma pääoma on konsernitaseen mukaan 181.504.000 markkaa, josta voitonjakokelpoisia varoja 130.932.000 markkaa. Emoyhtiön vapaa oma pääoma on 132.739.392 markkaa.

Hallitus ehdottaa, että osakkeenomistajille jaetaan osinkona 0,50 markkaa osakkeelta, eli yhteensä 7.249.350 markkaa ja että voittovarojen tilille jätetään 125.490.042 markkaa.

Porvoossa 1. maaliskuuta 1999

Timo Miettinen
puheenjohtaja

Heikki Mairinoja Ensio Miettinen
Esa Saarinen Matti Suutarinen

Tilintarkastuskertomus

Ensto Oy:n osakkeenomistajille Olemme tarkastaneet Ensto Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.9.1998 - 31.12.1998. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Yhtiön valvontatarkastuksesta on tilikauden aikana huolehtinut Tilintarkastajien Oy - Ernst & Young. Suoritettamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukai-

suutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös, joka osoittaa voittoa konsernituloslaskelmassa 4.811 tmk, on laadittu kirjanpitolaian sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Olemme tutustuneet vuonna 1998 julkistettuihin osavuositarkastuksiin. Käsityksemme mukaan osavuositarkastukset on laadittu niitä koskevien säännösten mukaisesti.

Porvoossa 2. maaliskuuta 1999

Tilintarkastajien Oy - Ernst&Young
KHT-yhteisö

Risto Järvinen
KHT

Pekka Nikula
KHT

Hallitus

Timo Miettinen, 43
dipl.ins.
hallituksen puheenjohtaja
vuodesta 1997

Ensio Miettinen, 69
dipl.ins.
yhtiön perustaja

Esa Saarinen, 45
dos.
hallituksen jäsen
vuodesta 1990

Matti Suutarinen, 44
kauppat.maist.
Sponsor Capital Oy:n
toimitusjohtaja
hallituksen jäsen
vuodesta 1993

Heikki Mairinoja, 52
dipl.ins.
Uponor Oy:n
toimitusjohtaja
hallituksen jäsen
vuodesta 1998

Johtoryhmä

Petteri Waldén, 50
dipl.ins.
Ensto Oy:n toimitusjohtaja
vuodesta 1996

Jussi Viitala, 57
ins.
toimialajohtaja, Ensto Teollisuus
tullut yhtiön palvelukseen v. 1979

Seppo Martikainen, 50
dipl.ins.
toimialajohtaja,
Ensto Asennustuotteet ja
Ensto Sähköjakelu
tullut yhtiön palvelukseen v. 1987

B.-Jørgen Høiness, 60
johtaja
tullut yhtiön palvelukseen v. 1991

Karita Mikkola, 46
dipl.ekon., KHT
Ensto Oy:n talousjohtaja
vuodesta 1990

Marjo Raitavuo, 41
hum.kand.
Johtaja, HRD ja viestintä
tullut yhtiön palvelukseen v. 1988

Seppo Ojaluoja, 51
ins.
Ensto Oy:n kehitysjohtaja
vuodesta 1997

Hallitus

Timo Miettinen

Matti Suutarinen

Ensio Miettinen

Esa Saarinen

Heikki Mairinoja

Johtoryhmä

Marjo Raitavuo

Petteri Walldén

Seppo Ojaluoma

Karita Mikkola

Jussi Viitala

B.-Jørgen Høiness

Seppo Martikainen

Vuoden 1998 päätapahtumat

27.2.1998

Enston proforma liikevaihto tilikaudella 1997 oli 1094,4 Mmk, kun se edellisenä vuonna oli 950,5 Mmk. Tulos ennen satunnaiseriä oli 65,3 Mmk (50,1 Mmk).

27.2.1998

Ensto Oy:n hallitus päätti kokouksessaan 26.2.1998 esittää ylimääräiselle yhtiökokoukselle konsernin emoyhtiön Ensto Oy:n kokonaan jakautumista.

24.3.1998

Ensto sopi ostavansa 52 % Audel Oy:stä. Yhtiö valmistaa käyttäjäliittyviä ja tehty kauppa mahdollistaa konsernille laajempien osakokonaisuuksien toimittamisen sopimusvalmistusasiakkaille sähkö- ja elektroniikkateollisuuteen.

9.6.1998

Enston liikevaihto katsauskaudella 1.1.-30.4.1998 oli 380,4 Mmk ja kasvua oli 7 %. Tulos ennen satunnaiseriä oli 16,4 Mmk.

12.6.1998

Ensto osti 52 % TL-Coating Oy:stä. Yhtiö on erikoistunut elektroniikkateollisuuden muoviosien maalaamiseen ja erikoispinnoitteiden tekemiseen. Kauppa vahvistaa konsernin muoviosaamista.

31.8.1998

Ensto Oy jakautui Ensto Oy:ksi ja Mattio Oy:ksi. Ensto Oy:lle siirtyi Enston teollinen liiketoiminta ja omaisuus ja Mattio Oy:lle siirtyi teolliseen liiketoimintaan kuulumaton omaisuus, kuten kiinteistöjä ja arvopapereita.

13.10.1998

Enston liikevaihto katsauskaudella 1.1.-31.8.1998 oli 728 Mmk ja kasvua oli 9,6 %. Tulos ennen satunnaiseriä oli 34,0 Mmk. Eero Laakson jäädessä pois Enston hallituksesta, on hänen sijaansa valittu Heikki Mairin-oja 10.9.1998 alkaen.

3.11.1998

Ensto ilmoitti siirtävänsä pörssilistaukseen tähtäävät valmistelut.

18.11.1998

Seppo Martikainen nimitettiin Ensto Sähkönjakelu -toimialan toimialajoh-tajaksi. Hän jatkaa myös Ensto Asen-nustuotteet -toimialan toimialajoh-tajana.

22.12.1998

Ensto myi Irlannissa sijaitsevan tytäryhtiön Ensto Teorannan. Ensto jää yhtiöön 15 % osakkuudella vähem-mistöosakkaaksi.

30.12.1998

Ensto panostaa Viroon ja nosti osuut-taan virolaisessa Ensto Ensek AS:ssä 55:stä 80 prosenttiin. Yhtiö valmistaa sähkölaitostarvikkeita.

8
9
9
1

Rahoitusriskien hallinta

Enston rahoitustoimintojen perusajatuksena on tunnistaa liiketoimintaan liittyvät rahoitukselliset riskit ja niihin kohdistuvat muutokset. Rahoitusriskien analysointi ja hallinnointi on keskitetty konsernin emoyhtiöön. Konsernin sisäisiä suojautumisia tehdään tytäryhtiöiden kanssa. Kaikkien johdannaisten käyttö perustuu kaupalliseen pohjalle. Suojautumisinstrumenttejä ovat mm. termiinit, optiot (vain ostot) ja koronvaihtosopimukset.

Rahoituksen saatavuus

Rahoituksen saatavuus pyritään turvaamaan hyödyntämällä rahoituksen eri lähteitä ja instrumenttejä mahdollisimman monipuolisesti. Lainasalkun lopullinen sisältö ja rahoitusreservien määrä riippuu kuitenkin pitkälti konsernin kassavirroista, tulevista investointitarpeista ja yleisistä suhdannenäkymistä. Euron myötä yhtiön tavoitteena on muuttaa rahoituksen painopistettä enemmän pääomamarkkinoiden suuntaan.

Likviditeettihallinta

Yhtiö on edelleen jatkanut alhaisen kassalikviditeetin politiikkaa. Nykyisen politiikan mukaan konsernilla on oltava kaikkina aikoina puolen kuukauden liikevaihtoa vastaava määrä likvidejä varoja.

Maksuvalmiuden turvaamiseksi Ensto Oy on sopinut rahoittajiansa kanssa eriluonteisista rahoitusreserveistä, kuten shekkitililimiiteistä, yritystodistusohjelmista, luottolimiiteistä ja valmiusluotoista.

Lyhytaikaisten sijoitusten vastapuoliriski pyritään minimoimaan sijoittamalla vain vakavaraisimpiin

yrittäjiin Enston hallituksen periaatepäätöksen mukaisesti. Ensto ei sijoita likvidejä varoja yli 12 kuukauden periodeihin.

Valuuttariski

Transaktioriski:

Koko konsernin valuuttariski suojataan eri valuuttojen nettoposition perusteella. Tämä tapahtuu pääsääntöisesti valuuttaoptiota ja valuuttatermiinejä hyväksikäyttäen.

Maakohtaiset valuuttavirrat pyritään suojaamaan tasapainottamalla vieraan valuutan määräisiä ostoja ja myyntejä, kuitenkin suuntana yksikökeskeisyys. Suuremmat valuuttamääräiset investoinnit suojataan valuuttatermiineillä. Valuuttamääräistä tilauskantaa ei suojata, johtuen sen nopeasta kiertojasta.

Myynnissä, ostoissa ja vuosisopimuksissa, jotka ovat vieraan valuutan määräisiä, pyritään valuuttaklausuulien käyttöön.

Ensto konserni siirtyi käyttämään euroa kotivaluuttanaan vuoden 1999 alusta.

Merkittävimmät liiketoiminnassa käytettävät laskutusvaluutat euron ohella ovat Ruotsin ja Norjan kruunu sekä enenevässä määrin Englannin punta. Enston kannalta selkeästi suurimman valuuttakurssiriskin aiheuttaa Ruotsin kruunu ja sen muutokset Euroa (Suomen markkaa) vastaan.

Nykyisin myös Unkarin ja Puolan valuuttojen kehityksellä on oma merkityksensä konsernin valuuttariskiä määriteltäessä.

Translaatoriski:

Konsernin ulkomaisten tytäryhtiöiden omia pääomia ei suojata. Vieraan valuutan määräiset omat pääomat on nähty pitkäaikaisina sijoituksina, jolloin pitkän aikavälin valuuttakurssivaihtelut ja niiden vaikutukset ovat vähäisempiä.

Pääosa raaka-aineista on ostettu Suomen markkoissa. Myös konsernin kannalta suhdanneherkin ja markkamäärältään suurin raaka-aine, muovi, on ostettu Suomen markkoissa. Muita Enston kannalta tärkeitä raaka-aineita ovat alumiini, kupari, sinkki ja teräs.

Ensto ei ole käyttänyt johdannaisia suojautuakseen raaka-aineiden hinnannuutoksilta. Syy tähän on se, että Enston käyttämiin erityismuoveihin ei ole saatavana suoria johdannaisia.

Korkoriski

Enstossa korkoriski kohdistuu lähinnä pitkäaikaisiin velkoihin. Korkoriskien hallinnassa käytetään pääsääntöisesti koronvaihtosopimuksia.

Osoitteet

www.ensto.com
ensto@ensto.com

ENSTO OY
Petteri Walldén
Ensio Miettisen katu 2,
PL 77, 06101 Porvoo
0204 76 21
telefax 0204 76 2750

ENSTO KIINTEISTÖT OY
Markku Heinonen
Ensio Miettisen katu 2,
PL 77, 06101 Porvoo
0204 76 21
telefax 0204 76 2789

ENSTO TRADE LTD.
Christian Österberg
Teollisuustie 25, PL 77,
06101 Porvoo
+358 204 76 21
telefax +358 204 76 2788

AS ENSTO LATVIJA
Christian Österberg
Dzirnavu iela 140
1003 Riga, Latvia
+371 7 228 166
telefax +371 7 204 342

THE REPRESENTATIVE OFFICE OF
ENSTO IN MOSCOW
Gennady Denisov
Vavilova Str. 30/6
177982 Moscow, Russia
+7 095 135 9836
telefax +7 095 797 5750

ENSTO SALES REPRESENTATIVE
IN LITHUANIA
Rimantas Klimavicius
Lukiskiu 3-405,
2001 Vilnius, Lithuania
+370 2 619 883
telefax +370 2 251 030

ZAO ENSTO ELEKTRO
Christian Österberg
Tsvietochnaya ul. 16,
ATI, office center 2
196084 St. Petersburg, Russia
Tel/Fax +7 812 294 2156

**Asennustarvikkeet
ja -kalusteet:**
ENSTO BUSCH-JAEGER OY
Ilpo Hätönen
Porvoon Sisäkehä 2, PL 77,
06101 Porvoo
0204 76 21
telefax 0204 76 2757

ENSTO BUSCH-JAEGER AB
Johnny Nilsson
Box 302, Almenäsvägen
503 11 Borås, Sweden
+46 33 173 970
telefax +46 33 173 971

ENSTO BUSCH-JAEGER AS
Per Linna
Postboks 201,
Prof. Birkelandsvei 26 A
1011 Oslo, Norway
+47 22 904 488
telefax +47 22 904 475

**Valaisimet, keskkukset,
lämmittimet:**
ENSTO ELECTRIC OY
Sami Tulus
Kisällintie 8, PL 110,
06101 Porvoo
0204 76 21
telefax 0204 76 2753

ENSTO EL-BE AB
Thorbjörn Lenngren
Nedre Bruket,
155 00 Nykvarn, Sweden
+46 8 552 40915
telefax +46 8 552 45065

Kiinnitystarvikkeet:
SORMAT OY
Christian Österberg
Harjutie 5, 21290 Rusko
0204 76 318
telefax 0204 76 3888
sormat@sormat.fi

Verkonrakennustarvikkeet:
ENSTO SEKKO OY
Markku Kokkonen
Kipinätie 1, PL 51,
06101 Porvoo
0204 76 21
telefax 0204 76 2771

ENSTO HØINESS AS
Tormod Bergheim
Professor Birkelands vei 26 A
Postboks 64, Leirdal,
1008 Oslo 10, Norway
+47 22 904 400
telefax + 47 22 904 465

ENSTO POL SP. ZO.O.
Jan Zurowski
Swietojanska 47/48,
80-840 Gdansk, Poland
+48 58 346 2318
telefax +48 58 305 3235

ENSTO ELEKTRISKA AB
Hannu Teirikangas
Västberga Allé 5,
126 30 Hägersten, Sweden
+46 8 556 309 00
telefax +46 8 556 309 36

ENSTO ELSTO KFT
Tibor Lakatos
Kompu u.3.,
1044 Budapest, Hungary
+36 1 390 1250
telefax +36 1 390 1252

ENSTO ENSEK AS
Üllas Täht
Paldiski mnt 21,
76607 Keila, Estonia
+372 6 747 476
Telefax +372 6 747 566

AS ENSTO ELEKTER
Ullas Täht
Sõpruse Pst. 259
13414 Tallinn, Estonia
+372 6 779 300
telefax. +372 6 779 301
elekter@ensto.com

Tekninen keramiikka:

ENSTO CERAMICS OY
Börje Hildén
Ruukinkatu 2-4, 20540 Turku
0204 76 312
telefax 0204 76 3590

ENSTO NTP AS
Björn Hansson
Trosvikstranda 46-48,
1608 Fredrikstad,
Postboks 1424,
1602 Fredrikstad, Norway
+47 69 383 000
telefax +47 69 383 030

ENSTO IFÖ AB
Thomas Jacobsson
Box 116, Storgatan 41
295 22 Bromölla, Sweden
+46 456 265 00
telefax +46 456 252 08

Sopimusvalmistus:

ENSTO SALOPLAST OY
Terjo Ek
Kalkkitie 2, 24280 Salo
0204 76 311
telefax 0204 76 3290

ENSTO PLASTIC KFT
Pekka Härkki
Finn u. 1
7630 Pécs, Hungary
+36 72 270 000
telefax +36 72 270 005

ENSTO IDEALPLAST AB
Bengt Fransson
Box 48, Almenäsvägen
503 05 Borås, Sweden
+46 33 163 340
telefax +46 33 133 124

ENSTO AUDEL OY
Timo Tarvainen
Tetriläntie 9,
90460 Oulunsalo
08 8150 444
telefax 08 8150 445
www.audel.com

TL - COATING OY
Timo Lemberg
Kiertokatu 11-13, 24280 Salo
0204 76 3300
telefax 0204 76 3399

ENSTO TOOLS OY
Tapio Eloranta
Sepäntie 4,
07230 Monninkylä
0204 76 21
telefax 0204 76 2890

ENSTO AUTOMATION OY
Esko Välimäki
Ensio Miettisen katu 2,
PL 77, 06101 Porvoo
0204 76 21
telefax 0204 76 2333

ENSTO PARTS OY
Jussi Viitala
Ensio Miettisen katu 2,
PL 77, 06101 Porvoo
0204 76 21
telefax 0204 76 2501

**Kotelot ja
komponentit:**

ENSTO CONTROL OY
Kai Qvist
Ensio Miettisen katu 2,
PL 77, 06101 Porvoo
0204 76 21
telefax 0204 76 2516

ENSTO BRITICENT LTD
Bob Matthews
Enterprise Way
Aviation Park West
Bournemouth
International Airport
Christchurch
Dorset BH23 6EW
Great Britain
+44 1202 583 500
telefax +44 1202 583 501
briticent@ensto.com

ENSTO GERMANY GMBH
Gerhard König
Buchenweg 6,
61138 Niederdorfen, Germany
+49 6101 536 900
telefax +49 6101 536 9028
Ensto-Germany@t-online.de

ENSTO BENELUX B.V.
Aart Dijks
Thomas à Kempisstraat 32,
7009 KT Doetinchem
P.O. Box 549,
7000 AM Doetinchem
The Netherlands
+31 314 378 862
telefax +31 314 378 864
www.ensto.nl
info@ensto.nl

ENSTO COMPONENT AB
Tommy Sallstedt
Västberga Allé 5,
126 30 Hägersten, Sweden
+46 8 556 309 00
telefax +46 8 556 309 35

ENSTO COMPONENT AS
Arne Roli
Prof. Birkelandsvei 26 A
Postboks 57,
1008 Oslo, Norway
+47 22 904 461
telefax +47 22 904 469

Liitäntätarvikkeet:

ENSTO CONNECTOR OY
Jarmo Virtanen
Kipinätie 3, PL 77,
06101 Porvoo
0204 76 21
telefax 0204 76 2758

ENSTO JELO AB
Jan-Erik Olsson
Trumslagare Blomgrensväg
Box 71, 513 21 Fristad, Sweden
+46 33 266 560
telefax +46 33 266 565

Enston toimipisteet

Design: Viherjuuren Ilme Oy

Paino: Kirjapaino tryckeri 1999

ENSTO

ENSTO OY

PL 77, 06101 Porvoo
Puhelin 0204 76 21
Telefax 0204 76 2750
ensto@ensto.com
www.ensto.com